

Vitaliteit sportverenigingen Eindhoven

in opdracht van gemeente Eindhoven

**David Romijn
Janine van Kalmthout**

© *W.J.H. Mulier Instituut*
's-Hertogenbosch, Juni 2010

*W.J.H. Mulier Instituut
Centrum voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek*

*Postbus 188
5201 AD 's-Hertogenbosch*

*t 073-6126401
f 073-6126413
e info@mulierinstituut.nl
i www.mulierinstituut.nl*

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Beleid en strategie	7
1.1 Beleidsplannen en speerpunten	7
1.2 Knelpunten	10
1.3 Advies en ondersteuning	12
1.4 Accommodatie	13
1.5 Samenwerking	16
1.6 Toekomst	22
2. Aanbod	25
2.1 Nevenactiviteiten	25
3. Doelgroepen	29
3.1 Samenstelling ledenbestand	29
3.2 Ledenverloop	31
4. Kader	35
4.1 Vrijwilligers	35
4.2 Vergoedingen Kader	36
4.3 Bestuur	37
4.4 Trainers	38
5. Financiën	41
5.1 Lidmaatschapsvormen en contributies	41
5.2 Financiële positie	42
6. Vitaliteit sportverenigingen	45
6.1 Thematisch overzicht	45
6.2 Vitaliteitsindex	47
Bijlage 1 Algemeen	49
Bijlage 2. Begrotingen verenigingen	51
Bijlage 3. Sporttakken nader bekeken	53

Inleiding

De gemeenteraad van Eindhoven heeft eind 2008 de sportnota 2008-2015 “Hé, ga je mee” vastgesteld. In de sportnota zijn de doelstellingen op het terrein van sport en bewegen geformuleerd. Om de doelstellingen te kunnen bereiken is een belangrijke rol weggelegd voor de Eindhovense sportverenigingen. De verenigingen worden in dat kader uitgedaagd om hun sportaanbod te verruimen, de binding met de omliggende wijken te versterken en samen te werken met andere organisaties. Maar lang niet alle verenigingen zijn toe aan een dergelijke taakstelling. Zij hebben hun handen vol aan het inhoudelijk en financieel borgen van hun bestaande sportactiviteiten.

Dat signaal hebben ook de Eindhovense voetbalverenigingen in het voorjaar van 2009 afgegeven door een petitie aan het college van B&W aan te bieden. In de petitie schetsen zij hun bezorgdheid over de problemen die zij op dit moment zowel organisatorisch als financieel ondervinden en geven zij aan zich zorgen te maken over de naaste toekomst. In navolging van de voetbalverenigingen vroegen onder andere de tennisverenigingen aandacht voor hun (financiële) problematiek.

De wethouder Jeugd en Gezin heeft de zorgen van de verenigingen deels onderkend en heeft een aantal concrete acties aangekondigd vooral gericht op clubondersteuning. Eén van de acties omvat een vitaliteitsonderzoek onder alle Eindhovense sportverenigingen. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het sportverenigingsleven in de gemeente Eindhoven en wat zijn de belangrijkste problemen waar de verenigingen mee kampen?

Met dit onderzoek wil de gemeente inzicht krijgen in de stand van zaken bij de Eindhovense sportverenigingen en de resultaten gebruiken bij het formuleren van gericht ondersteuningsactiviteiten en toekomstig sportbeleid.

Onderzoeksopzet

Het vitaliteitsonderzoek onder de sportverenigingen is gebaseerd op landelijk verenigingsonderzoek door middel van de Verenigingsmonitor. De Verenigingsmonitor is een uitgebreide vragenlijst waarbij verschillende aspecten van het functioneren van een vereniging aan bod komen zoals bestuur en beleid, leden en activiteiten, vrijwillig en betaald kader, financiën, advies en ondersteuning en accommodatieproblematiek.

Deze vragenlijst dient als uitgangspunt bij het onderzoek in Eindhoven. In overleg met de gemeente Eindhoven, de klankbordgroep van de ESR (Eindhovense Sportraad) en een delegatie van de voetbalverenigingen is de vragenlijst aangepast, zodat daarmee de vitaliteit van de sportverenigingen zo goed mogelijk in beeld gebracht kan worden.

Door de landelijke Verenigingsmonitor als uitgangspunt te nemen, bestaat tevens de mogelijkheid om de situatie in Eindhoven op bepaalde onderwerpen te vergelijken met de landelijke situatie. Het onderzoek is uitgevoerd door het W.J.H. Mulier Instituut, centrum voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek. Het Mulier Instituut voert jaarlijks de landelijke Verenigingsmonitor uit bij een representatief Verenigingspanel.

De Verenigingsmonitor is bij de verenigingen afgenomen in de vorm van een webenquête. Alle verenigingen in Eindhoven zijn door de gemeente in samenwerking met het Mulier Instituut uitgenodigd voor het onderzoek. In totaal zijn er 251 verenigingen in Eindhoven benaderd om

deel te nemen aan het onderzoek. Van 126 verenigingen zijn de resultaten geanalyseerd, een netto respons van 50 procent.

Analyse en rapportage

De verkregen resultaten zijn geanalyseerd en gepresenteerd in dit tabellenrapport. De tabellen zijn voorzien van de nodige toelichting. Niet alle verenigingen zijn in staat geweest om alle vragen uit de vragenlijst te beantwoorden. Ook waren bepaalde vragen niet van toepassing voor iedere vereniging. In de tabellen in de rapportage wordt aangegeven hoeveel verenigingen de desbetreffende vraag beantwoord hebben (bijv. $n=126$). Deze aantallen kunnen per tabel variëren.

In de tabellen worden de gegevens uitgesplitst naar relevante onderscheidende kenmerken van de verenigingen. Het gaat hierbij om gegevens die van invloed zijn op het functioneren van de verenigingen zoals grootte van de vereniging (klein, ≤ 100 leden, middel, 101 t/m 250 leden en groot, > 250 leden), aard van de sport (binnen-/ buitensport) en soort sport (teamsport, semi-individueel of individueel). In bijlage 1 zijn de achtgrondkenmerken van deze verenigingen beschreven. De uitkomsten zijn significant wanneer de verschillen op basis van achtergrondkenmerken dermate groot zijn, dat er op basis van de steekproef niet meer gesproken kan worden van uitkomsten op basis van toeval. In de toelichting bij de tabellen wordt aangegeven welke verschillen tussen verenigingen significant zijn.

Op verzoek van de klankbordgroep van de Eindhovense sportraad is een uitsplitsing gemaakt naar die takken van sport die relatief goed vertegenwoordigd zijn in de responsgroep. Deze uitsplitsing vindt u in bijlage 3. Daar waar mogelijk wordt in de rapportage een vergelijking gemaakt met gegevens uit de landelijke Verenigingsmonitor.

In hoofdstuk 1 t/m 5 worden de resultaten per thema (beleid en strategie, aanbod, doelgroepen, kader en financiën) gepresenteerd. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 beschreven wat deze resultaten zeggen over de vitaliteit van de Eindhovense sportverenigingen. Tevens worden de belangrijkste zaken met betrekking tot het sportverenigingsleven in Eindhoven in beeld gebracht.

1. Beleid en strategie

In dit hoofdstuk over het beleid en de strategie van sportverenigingen in Eindhoven worden daar waar mogelijk de cijfers uit Eindhoven vergeleken met de landelijke cijfers.

1.1 Beleidsplannen en speerpunten

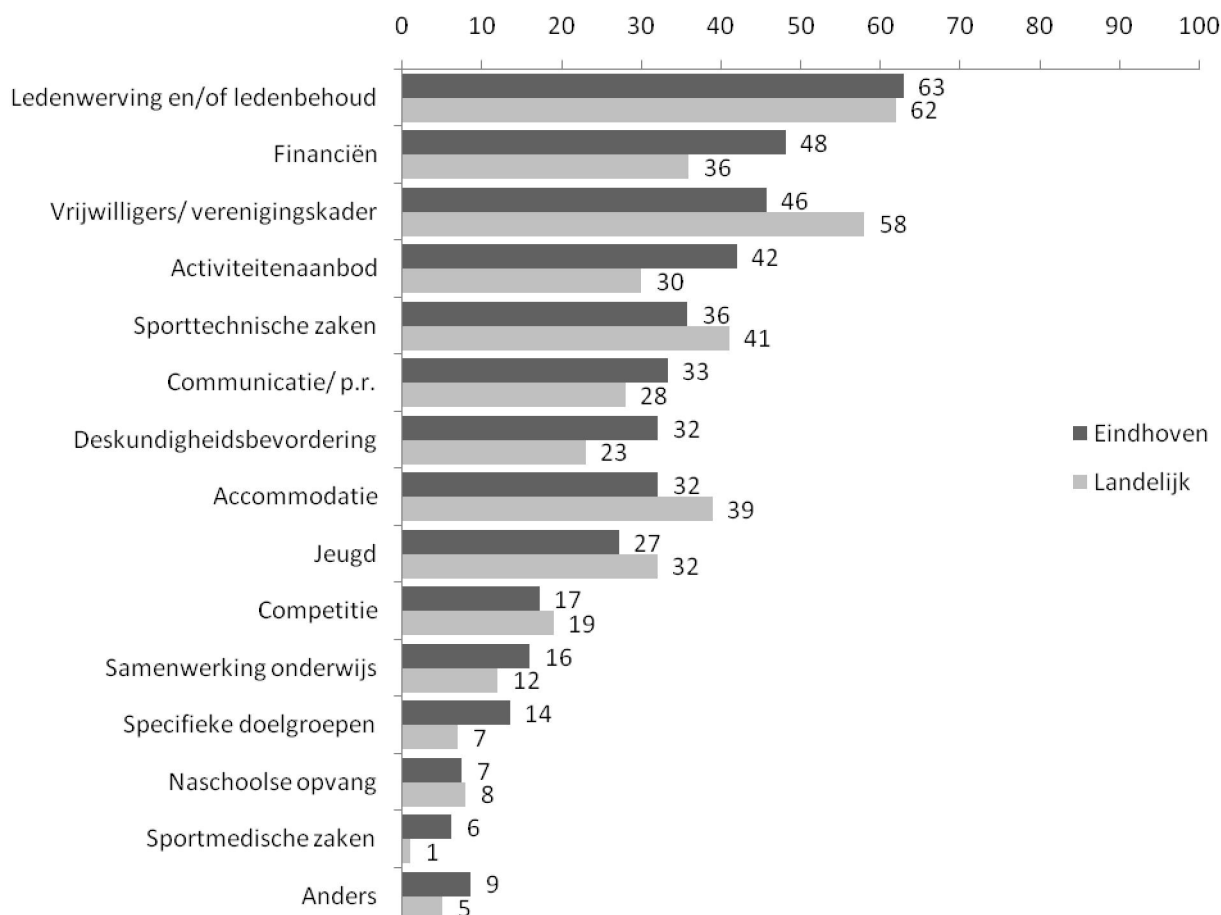
Bijna tweederde (64%) van de verenigingen geeft aan dat zij in de afgelopen twee jaar voornemens, doelstellingen of plannen met betrekking tot het functioneren van de vereniging op papier hebben gezet (tabel 1.1). Bij kleinere verenigingen is dit minder vaak (52%) het geval dan bij grotere verenigingen. In vergelijking met het landelijke beeld zijn er in Eindhoven meer verenigingen die hun doelstellingen of plannen op papier hebben gezet.

Tabel 1.1 Aanwezigheid beleidsplannen bij verenigingen in de afgelopen twee jaar

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort sport			Aard van de sport	
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=623	n=118	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=48	n=44	n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
45	64	52	76	80	74	62	60	55	70

Wanneer een vereniging in de afgelopen twee jaar voornemens, doelstellingen of plannen op papier heeft gezet dan had dit in 63 procent van de gevallen betrekking op ledenwerving en/of ledenbehoud (figuur 1.2). Wat opvalt is dat zeer weinig verenigingen (6%) in hun beleidsplannen vastgelegd hebben hoe omgegaan wordt met sportmedische zaken. Hierbij moet bedacht worden dat deze categorie niet voor iedere vereniging in dezelfde mate van toepassing is. Een voetbalvereniging heeft hier bijvoorbeeld meer mee te maken dan een bridge- of hengelsportvereniging. Binnen de categorie ‘anders’ vallen antwoorden als: ‘promotie van de vissport in het algemeen’, ‘het opstellen van een beleidsplan’ en ‘sponsoring’.

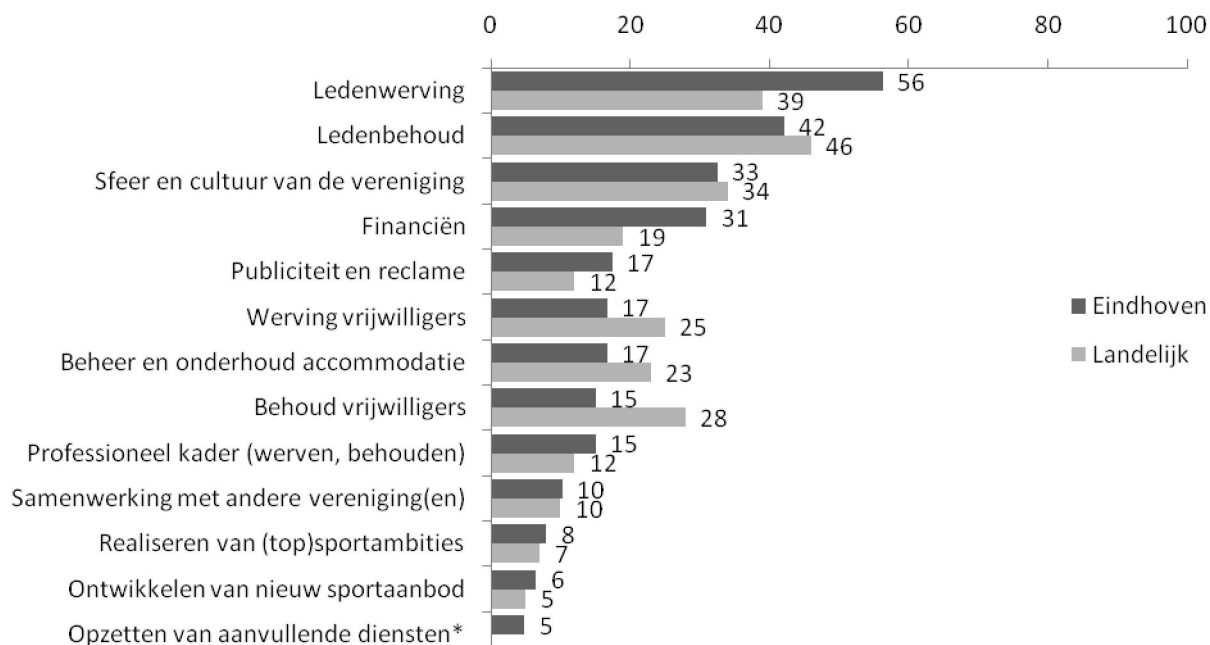
Figuur 1.2 Onderwerpen die behandeld worden in beleidsplannen (% verenigingen met beleidsplannen)

In vergelijking met de landelijke cijfers hebben verenigingen in Eindhoven vaker doelstellingen of plannen op papier gezet over financiën en activiteitsaanbod maar minder vaak over vrijwilligers en verenigingskader.

De verenigingen in Eindhoven is gevraagd naar de drie belangrijkste aandachtspunten in hun beleid voor het komende jaar. Ruim de helft (56 %) van alle verenigingen geeft aan dat het bestuur zich het komende jaar gaat inzetten op ledenwerving (figuur 1.3). Verenigingen geven ook aan in te zetten op ledenbehoud (42%), Sfeer en cultuur van de vereniging (33%) en Financiën (31%). Veel minder aandacht hebben het realiseren van (top)sportambities (8%) en het ontwikkelen van nieuw sportaanbod (6%).

Figuur 1.3 Speerpunten van beleid waar het bestuur zich het komende jaar voor inzet, (% verenigingen)

* Niet gevraagd in de landelijke Verenigingsmonitor

In vergelijking met de landelijke cijfers zetten de verenigingen in Eindhoven zich meer in voor ledenwerving en de financiën en hebben minder aandacht voor het werven en behouden van vrijwilligers.

De aandacht voor deze onderwerpen in beleidsplannen en concrete speerpunten sluit nauw aan bij de knelpunten die de verenigingen ervaren in hun club zoals later in dit hoofdstuk zal blijken (paragraaf 1.2).

Over het algemeen is het bestuur goed op de hoogte van wat er leeft onder de leden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat deze vraag veelal beantwoord is door bestuurders. Het is mogelijk dat dit tot sociaal wenselijke antwoorden heeft geleid. Bijna de helft (47%) van de verenigingen geeft aan dat de vereniging bekend is bij de buurtbewoners en een goed imago heeft. De verenigingen in Eindhoven hebben volgens de bestuurders vaker een duidelijke visie voor de lange termijn, waar zowel het bestuur als de leden achter staan (73%) dan dat dit landelijk het geval is (61%). Het percentage buurtbewoners dat het imago van verenigingen in Eindhoven positief waardeert is aanzienlijk lager dan het landelijke percentage (resp. 47% om 78%).

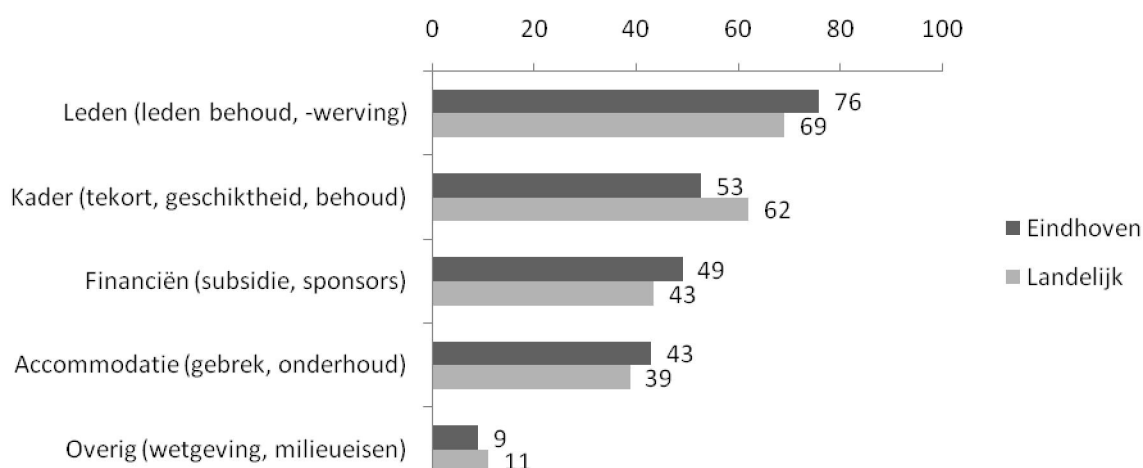
Tabel 1.4 Bestuur en organisatie (verenigingen (helemaal) eens)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte		
	Totaal n=664	Totaal n=118	Klein n=66	Middel n=17	Groot n=35
	%	%	%	%	%
Het bestuur is goed op de hoogte van wat er leeft onder de leden	90	98	95	82	97
Er bestaat een goede samenwerking tussen bestuur, commissies, vrijwilligers en andere betrokkenen in de vereniging	87	94	95	100	100
De functies, taken en verantwoordelijkheden zijn voor iedereen helder	81	84	74	59	74
De vereniging beschikt over een duidelijke missie en visie voor de lange termijn, waar zowel het bestuur als de leden achter staan	61	73	83	88	80
De vereniging is bekend en heeft een goed imago bij buurtbewoners	78	47	54	53	43

1.2 Knelpunten

Van alle verenigingen geeft 89 procent aan dat zij knelpunten of punten van zorg ervaren. Onder verenigingen die aangeven problemen te ervaren geeft ruim driekwart aan dat dit betrekking heeft op het behoud of werving van leden (figuur 1.5). Daarmee is dit vaker het geval dan bij de verenigingen op landelijk niveau (69%). Verenigingen in Eindhoven geven daarentegen in mindere mate aan dat zij knelpunten ondervinden met betrekking tot het kader (53%). Landelijk ligt dit cijfer op 62 procent. De helft van de verenigingen met knelpunten geeft aan dat dit in ieder geval betrekking heeft op financiën.

Figuur 1.5 Onderkende knelpunten (% verenigingen met knelpunten)

In figuur 1.5 komt naar voren dat het meest onderkende knelpunt bij verenigingen te maken heeft met problematiek die gerelateerd is aan de werving en behoud van leden. Van de verenigingen die dit aangaven, gaf een kwart aan dat dit betrekking had op de geringe aanwas van leden. Van de verenigingen die knelpunten ondervinden op het gebied van kader is dit eveneens voor een kwart van de verenigingen het tekort aan technisch kader. Tevens zegt een kwart van hen moeite te hebben met het vinden van geschikte bestuursleden en vrijwilligers. Het gebrek aan sponsors is onder het knelpunt financiën het grootste struikelblok (20%) gevolgd door de stijgende kosten/huurprijzen (19%). Verenigingen die knelpunten ondervinden met betrekking tot accommodatiegebruik geven voornamelijk aan problemen te ondervinden bij het onderhoud en de kwaliteit van de accommodatie.

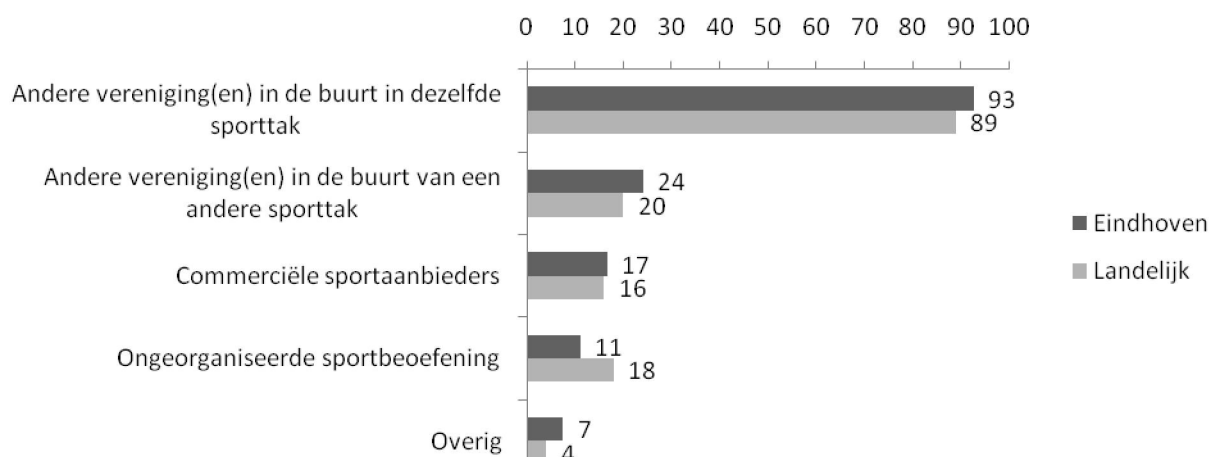
Onder de sportverenigingen in de gemeente Eindhoven geeft 43 procent aan dat de vereniging concurrentie ervaart binnen de eigen sport (tabel 1.6). Dit komt meer voor onder (middel) grote verenigingen dan bij kleine verenigingen.

Tabel 1.6 Concurrentie ervaren binnen de eigen sport

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal n=664	Totaal n=118	Klein n=65	Middel n=17	Groot n=34	Team n=34	Semi- individueel n=35	Individueel n=48	Binnensport n=44	Buitensport n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
40	43	33	53	57	55	43	32	49	40

De herkomst van de concurrentie is in bijna alle gevallen (93%) een andere vereniging in de buurt die in dezelfde sporttak actief is. Bij 24 procent van de vereniging ervaart men concurrentie vanuit een vereniging in de buurt die een andere tak van sport aanbiedt. De commerciële sportaanbieders en de ongeorganiseerde sportbeoefening wordt minder vaak door verenigingen als concurrentie gezien (resp. 17% en 11%). De knelpunten onder het kopje overig, zijn aspecten als: 'TV en de bank', 'Topsportverenigingen' en 'Gemeentelijke inmenging'.

Figuur 1.7 Herkomst concurrentie (% verenigingen dat concurrentie ervaart)

1.3 Advies en ondersteuning

De gemeente Eindhoven en de Eindhovense sportraad worden door verenigingen het vaakst gebruikt/geraadpleegd voor externe dienstverlening (tabel 1.8). Verenigingen zijn positiever over de dienstverlening van sportraad dan over die van de gemeente wanneer men daar gebruik van gemaakt heeft. Van alle verenigingen maakt 22 procent gebruik van de dienstverlening van een privépersoon. Over deze dienstverlening is zijn de gebruikers het meest tevreden (74%). Verenigingen zijn het meest ontevreden wanneer zij van sportkoepels, sportbond of de Sportservice Noord-Brabant gebruikmaken (resp. 14 %, 13% en 13%).

Tabel 1.8 Gebruikmaken dienstverlening en het oordeel daarover

	Landelijk Gebruik gemaakt n=664 %	Eindhoven Gebruik gemaakt n= 126 %	Beoordeling dienstverlening door vereniging die er gebruik van hebben gemaakt		
			Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Gemeente	79	66	43	47	10
Eindhovense Sportraad	41	66	62	34	4
Sportbond	77	60	44	43	13
Overige organisaties	18	26	33	59	8
Privépersoon	25	22	74	23	3
Sportkoepels (NOC*NSF, NCSU, NCS, NKS)	36	20	21	65	14
Sportmedische adviescentra	10	10	31	63	6
Sportservice Noord-Brabant	28	9	47	40	13

Weinig verenigingen maken gebruik van het NISB, adviesbureaus en het Olympisch netwerk. Het percentage dat gebruik maakt van deze instanties varieert van 1 tot 5 procent (cijfers niet in tabel).

De verenigingen is gevraagd in hoeverre men behoefte heeft aan het overdragen van enkele taken aan betaalde krachten of andere vormen van professionals in geval van voldoende financiële armslag. Tweederde van alle verenigingen geeft aan dat er behoefte is aan deze professionele ondersteuning. Dit is met name het geval onder de grote verenigingen (86%) en de verenigingen die teamsporten aanbieden (79%).

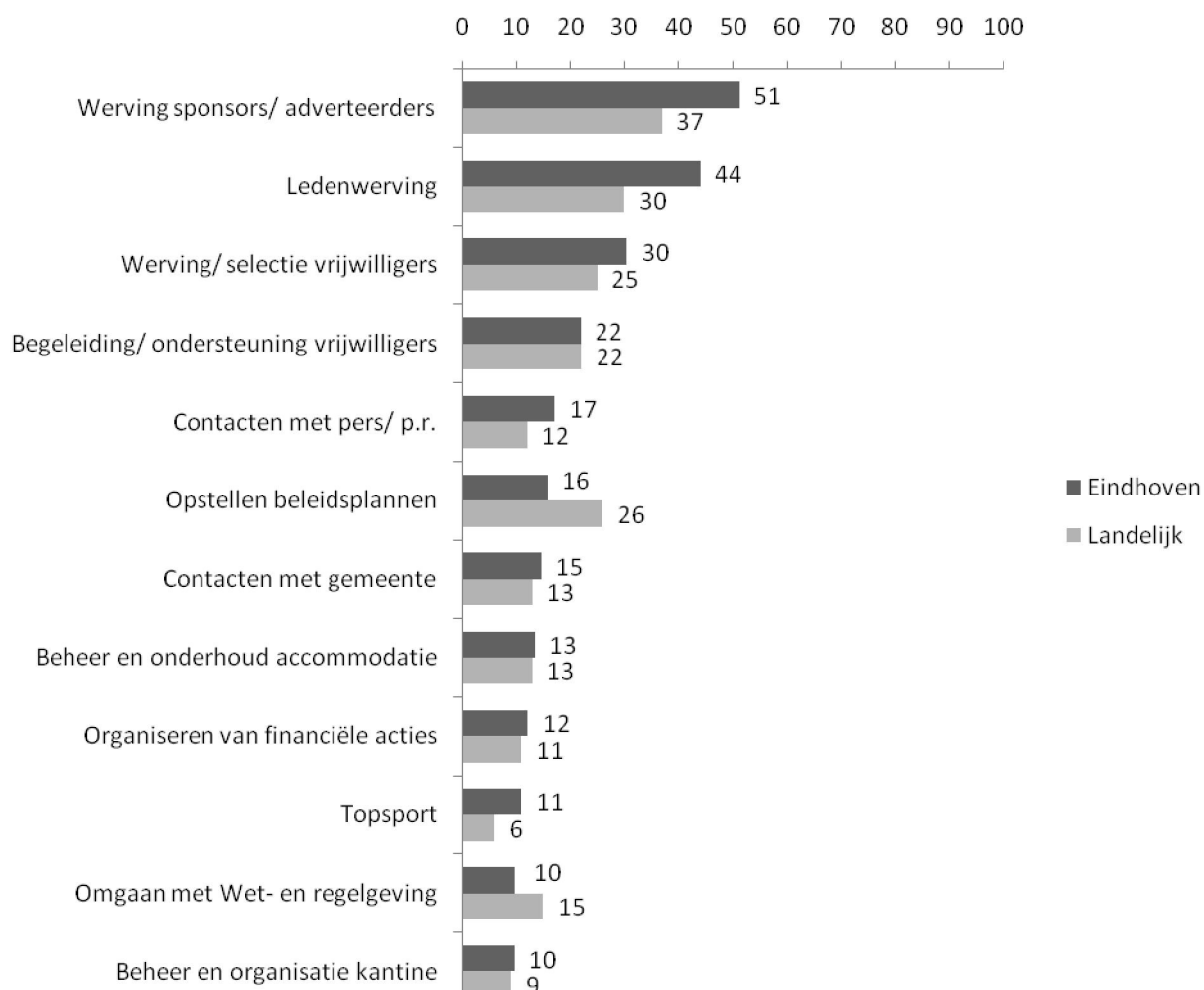
Tabel 1.9 Behoeftte aan professionele ondersteuning onder verenigingen

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort		Aard		
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=664	n=118	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=48	n=44	n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
66	65	58	59	86	79	57	62	53	71

In de helft van de gevallen (51%) heeft de ondersteuningswens van de verenigingen betrekking op het werven van sponsors en adverteerders (figuur 1.10). Ook op het gebied van ledenwerving (44%) en werving van vrijwilligers (30%) geven clubs aan behoefte tot ondersteuning te hebben. Weinig verenigingen geven aan ondersteuning nodig te hebben rond wet- en regelgeving (10%) en het beheer en organisatie van kantine (10%). Bij deze laatste categorieën

geldt dat deze niet voor alle verenigingen van toepassing zijn. Zo heeft een aanzienlijk aantal van de verenigingen geen eigen kantine in beheer. Eveneens valt te zien dat verenigingen in Eindhoven minder vaak (16%) aangeven ondersteuningsbehoeften te hebben op het gebied van het opstellen van beleidsplannen dan landelijk het geval is (26%). Dit wordt mogelijk verklaard door het feit dat Eindhovense verenigingen beleidsplannen al vaker in bezit hebben dan de gemiddelde landelijke vereniging. Zie hiervoor tabel 1.1.

Figuur 1.10 Taakgebieden ondersteuningsbehoefte (% verenigingen dat ondersteuning wenst)

1.4 Accommodatie

Tweederde van alle verenigingen geeft aan dat de eigen accommodatie in goede staat is (tabel 1.11). Onder kleine verenigingen is dit 34 procent. Van de grote verenigingen geeft bijna driekwart aan dat de accommodatie in goede staat is. Kleine verenigingen geven vaker dan grote verenigingen aan dat de vereniging nog een aantal jaren vooruit kan met de huidige

accommodatie. Binnensportverenigingen geven in tweederde van de gevallen aan dat zij met de huidige accommodatie nog jaren vooruit kunnen, terwijl dit onder de buitensportverenigingen iets minder dan de helft is. Wellicht hangt dit samen met het feit dat verenigingen die buitensport aanbieden minder vaak (61%) beschikking hebben over een eigen accommodatie die in goede staat is dan verenigingen die binnensport aanbieden (70%).

Tabel 1.11 Staat van de accommodatie, verenigingen (helemaal) mee eens

	Eindhoven		Grootte			Aard van de sport	
	Totaal	Klein	Middel	Groot		Binnensport	Buitensport
	n=121	n=66	n=17	n=35		n=47	n=73
	%	%	%	%		%	%
De accommodatie (veld/zaal/zwembad/clubhuis/kleedkamers enz.) is in goede staat	66	34	41	74		70	61
Met (het aantal beschikbare uren in) de huidige accommodatie op de huidige locatie kunnen we nog jaren vooruit	56	60	65	43		66	49
Zaken als financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie en/of het clubhuis verlopen naar wens en zijn helder	53	63	76	66		51	53

Onder alle verenigingen in de gemeente Eindhoven maakt 44 procent gebruik van een buitensportaccommodatie (1.12). Dit is voornamelijk bij grotere verenigingen het geval (80%). Van de verenigingen met een buitensportaccommodatie deelt 69 procent deze met een andere organisatie. De verenigingen die semi-individuele sport aanbieden delen minder vaak (33%). Hierbij valt te denken aan tennisparken.

Tabel 1.12 Accommodatiegebruik onder verenigingen

	Eindhoven		Grootte			Soort	
	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel
	n=126	n=65	n=17	n=34	n=38	n=37	n=50
	%	%	%	%	%	%	%
Maakt gebruik van een buitensportaccommodatie	44	24	35	80	47	32	48
Delen van accommodatie	69	88	33	75	83	33	75

In totaal zijn er 57 verenigingen die de buitensportaccommodatie delen (tabel 1.12). Dit gebeurt voornamelijk (82%) met andere sportverenigingen. In 32 procent van de gevallen wordt de accommodatie gedeeld met individuen. Hierbij valt te denken aan een tennispark dat banen verhuurt aan een vereniging, maar ook aan individuen. Een kwart van de accommodatiedelers (26%) deelt met scholen. Met name teamsportverenigingen doen dit. Binnen de categorie anders wordt genoemd: 'Het Eindhovens kanaal', 'voetbalschool', 'studentensportvereniging' en 'manege'.

Tabel 1.13 Externe partijen waarmee buitensportaccommodatie gedeeld wordt

	Totaal n=57 %	Grootte			Soort		
		Klein n=21 %	Middel n=2 %	Groot n=32 %	Team n=23 %	Semi-individueel n=6 %	Individueel n=27 %
Scholen	26	14	0	33	47	25	11
Andere sportverenigingen	82	79	100	81	80	50	89
Individuen	32	43	0	29	13	75	39
Anders	11	14	0	10	13	0	11

Bij 63 procent van de verenigingen is er bij het delen van de accommodatie sprake van voldoende toezicht op het naleven van de regels. De overige 37 procent van de verenigingen vindt dat dit matig tot slecht gebeurt (tabel 1.14).

Driekwart van alle verenigingen die van een buitensportaccommodatie gebruik maken (76%) geeft aan last te hebben van diefstal en/of vernielingen aan de accommodatie of de verenigingseigendommen. Bij het overgrote gedeelte (92%) gebeurt dit enkele keren per jaar of minder. Een kleine groep verenigingen (7%) geeft aan niet tevreden te zijn over de afhandeling van deze zaken. Gevraagd naar de afwikkeling hiervan door politie, dan is deze groep tweemaal zo groot (14%).

Tabel 1.14 Gang van zaken rond de accommodatie (verenigingen die accommodatie delen)

		Totaal %
Mate van geregeld toezicht op het naleven omtrent accommodatiegebruik door diverse partijen (n=38)	Zeer goed	8
	Goed	21
	Voldoende	34
	Matig	29
	Slecht	8
Hoeveelheid diefstal en/of vernielingen aan accommodatie en/of verenigingseigendommen (% alle verenigingen met buitensportaccommodatie) (n=55)	Nooit	23
	Zelden (1 of 2 keer per jaar)	38
	Enkele keren per jaar	31
	Maandelijks	4
	Wekelijks	4
Tevredenheid over opvolging/afhandeling bij vernieling of diefstal door gemeente (n=38)	Zeer ontevreden	2
	Ontevreden	5
	Neutraal	36
	Tevreden	21
	Zeer tevreden	2
	n.v.t.	33
Tevredenheid over opvolging/afhandeling bij vernieling of diefstal door politie (n=38)	Zeer ontevreden	7
	Ontevreden	7
	Neutraal	33
	Tevreden	19
	Zeer tevreden	0
	n.v.t.	33

1.5 Samenwerking

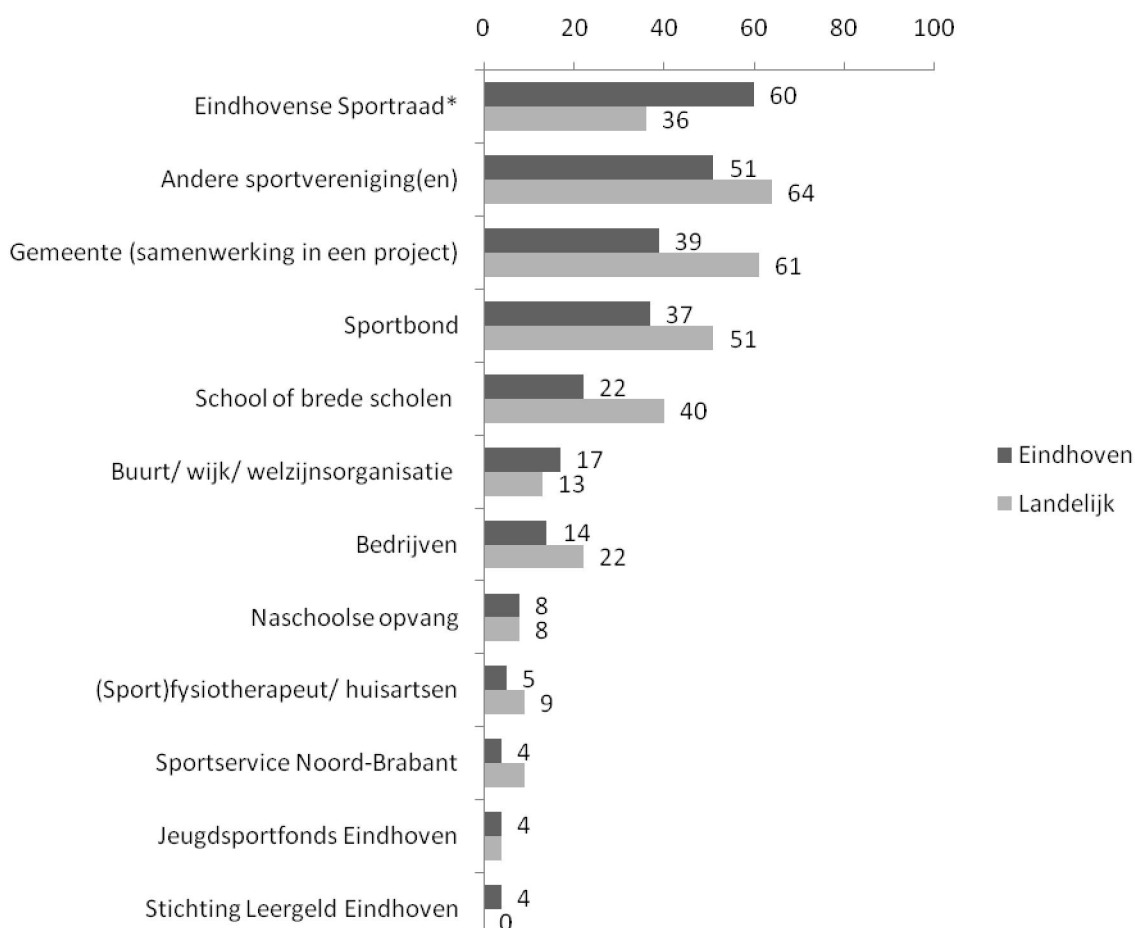
In Eindhoven werkt 80 procent van de verenigingen met één of meer partners samen (tabel 1.15).

Tabel 1.15 Samenwerking met één of meerdere instanties

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal n=623	Totaal n=118	Klein n=65	Middel n=17	Groot n=34	Team n=34	Semi- individueel n=35	Individueel n=48	Binnensport n=44	Buitensport n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
84	80	77	88	89	79	86	76	79	79

Onder de verenigingen die samenwerken met één of meerder instanties geeft 60 procent aan dat dit Eindhovense sportraad betreft (figuur 1.16). Ruim de helft (51%) werkt samen met een andere sportvereniging. Als samenwerkingspartner in een project is de gemeente bij 39 procent van de verenigingen betrokken. 22 procent van de verenigingen werken samen met een (brede) school. De gemeente speelt een kleinere rol bij de verenigingen in Eindhoven dan bij de landelijke verenigingen (resp. 39% om 61%). Deze rol lijkt overgenomen te zijn door de Eindhovense Sportraad aangezien hier een omgekeerd, maar vergelijkbaar, verschil waargenomen kan worden (resp. 60% om 36%). Ten opzichte van het landelijke gemiddelde werken Eindhovense sportverenigingen relatief weinig samen met scholen, andere clubs en bedrijven.

Geen enkele vereniging geeft aan samen te werken met de GGD. Bij het invullen van 'andere instantie(s)' worden voornamelijk partners in de studentensport genoemd; de TU en de Eindhovense Studenten Sport Federatie.

Figuur 1.16 Samenwerkingspartners (% verenigingen dat samenwerkt)

* Bij de landelijke cijfers betreft het in dit geval 'lokale sportraad'

Veertig verenigingen (tabel 1.17) geven aan in het afgelopen jaar samengewerkt te hebben met scholen. Daarmee ligt dit cijfer (22%) ruim onder het landelijke gemiddelde (40%). Dit betrof in vrijwel alle gevallen één of meerdere basisscholen (91%). De helft van deze verenigingen gaf aan dat zij samengewerkt hebben met scholen in het voortgezet onderwijs. Slechts 9 procent had in het afgelopen jaar een samenwerking met een LOOT-school.

De belangrijkste reden om samen te werken met scholen was voor veel verenigingen het werven van nieuwe leden (68%). Daarnaast gaven de verenigingen aan dat het meerwaarde biedt op het gebied van PR voor de vereniging en dat ze het als de maatschappelijke taak van de vereniging beschouwen (beide 41%).

Tabel 1.17 Samenwerking scholen en de vereniging

	Landelijk n=156 %	Eindhoven n=40 %
Samenwerking met soorten scholen		
Basisscholen (ook wel: lagere school)	81	91
Scholen in het voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo etc)	40	50
Scholen voor Speciaal Onderwijs	*	14
Scholen voor beroepsvoorbereidende educatie (ROC's, mbo-instellingen)	15	18
LOOT-scholen	5	9
Redenen samenwerking met scholen		
Levert nieuwe leden op	61	68
Is in het algemeen goede PR voor de vereniging	46	41
Zien we als de maatschappelijke taak van de vereniging	38	41
Levert inkomsten op die de vereniging goed kan gebruiken	19	9
Is onderdeel van subsidie afspraken met gemeente	10	9
Andere overweging	6	9
*Niet gevraagd		

De belangrijkste reden om samenwerking aan te gaan voor sportverenigingen is het uitwisselen van ervaringen (1.18). Een kwart van de verenigingen (23%) geeft aan dat de samenwerking bestaat uit het delen van een multifunctionele accommodatie. Een zeer kleine groep geeft aan intensief samen te werken binnen organisatorische aard. Twee procent koopt samen in, en twee procent geeft aan een gezamenlijk bestuur te hebben met een andere vereniging. Overige vormen van samenwerking zijn met name gezamenlijke (neven)activiteiten zoals 'toernooien', 'oefenwedstrijden' en 'weekenden voor de leden'.

Tabel 1.18 Vormen van samenwerking met andere verenigingen (% verenigingen dat samenwerkt)

	Landelijk n=273 %	Eindhoven n=52 %
Uitwisselen ervaringen	75	81
We delen een multifunctionele accommodatie	24	23
Samenwerkingsverbanden (training, e.d.)	26	19
We zijn gefuseerd	3	4
Samenwerkingsverbanden (gezamenlijke inkoop e.d.)	4	2
We hebben een gezamenlijk bestuur	3	2
Overig	11	21

Bij de sportstimuleringsprojecten is 29 procent van de verenigingen betrokken (tabel 1.19). Bij acht procent van de verenigingen zijn dit alleen gemeentelijke projecten. Veertien procent participeert alleen in projecten van andere organisaties. Er is ook een kleine groep die in beide soorten projecten participeert. Deze laatste groep bestaat vooral uit grote verenigingen. Grotere

verenigingen zijn relatief vaak betrokken bij sportstimuleringsprojecten. Onder grote verenigingen geeft achttien procent aan bij zowel bij gemeentelijke projecten als projecten van overige organisaties betrokken te zijn.

Tabel 1.19 Betrokkenheid bij sportstimuleringsprojecten (% verenigingen)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte		
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot
	n=664	n=118	n=66	n=17	n=34
	%	%	%	%	%
Nee	73	71	85	59	50
Ja, de gemeente	18	8	3	18	12
Ja, andere organisatie(s)	6	14	11	18	21
Ja, bij beide	3	7	2	6	18

De meeste verenigingen maken geen onderdeel uit van een sportbedrijf, of de ondervraagde weet niet van welk sportbedrijf (47%). Ruim een kwart is aangesloten bij Sportbedrijf de Karpen. Verenigingen die individuele sporten aanbieden vormen hierop een uitzondering. Deze zijn met name aangesloten bij sportcomplex Eindhoven-Noord.

Tabel 1.20 Indeling verenigingen naar sportbedrijf (% verenigingen)

	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
	n=126	n=66	n=37	n=15	n=38	n=37	n=50	n=47	n=73
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Genneper Parken	12	11	6	17	13	8	14	6	15
Sportcomplex Eindhoven-Noord	14	14	12	17	11	8	22	11	18
Sportbedrijf de Karpen	27	23	29	31	42	35	10	32	25
Weet niet/n.v.t.	47	53	53	34	34	49	54	51	42

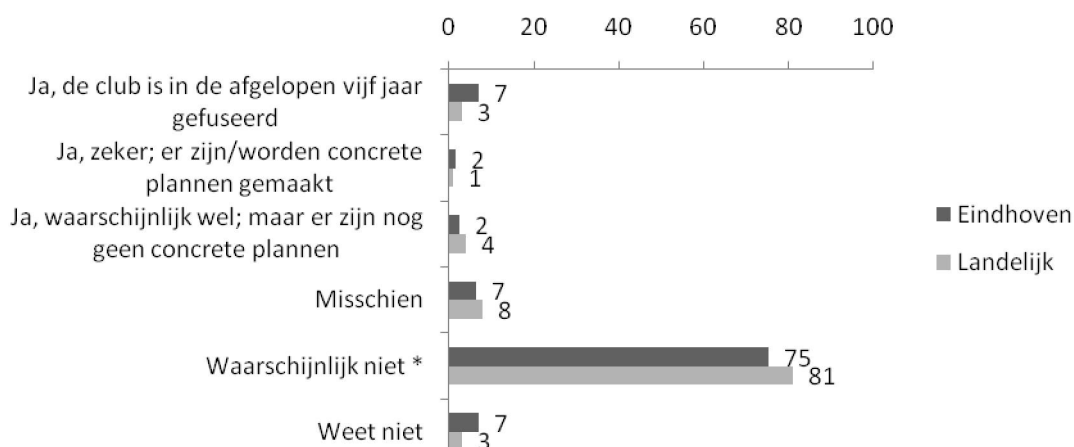
De tevredenheid over de ondersteuning van het gemeentelijk sportbedrijf is over het algemeen hoog (78%). In tabel 1.21 valt echter af te lezen dat de ondersteuning van sportbedrijf de Genneper Parken minder vaak goed gewaardeerd wordt (57%) dan de andere sportbedrijven. Geen van de verenigingen geeft aan ontevreden te zijn over het sportbeleid, dat gehanteerd wordt door de gemeente, in het gebied Genneper Parken.

Tabel 1.21 Tevredenheid ondersteuning gemeentelijk sportbedrijf (% verenigingen dat onder een sportbedrijf valt)

		Totaal n=55 %	Genneper Parken n=13 %	Sportcomplex Eindhoven- Noord n=13 %	Sportbedrijf de Karpn N=29 %
Relatie met gebiedsmanager	Tevreden	78	57	92	82
	Noch tevreden noch ontevreden	22	43	8	18
	Ontevreden	0	0	0	0
De werkafspraken met het gebiedsmanagement of medewerkers van het sportbedrijf	Tevreden	70	47	79	79
	Noch tevreden noch ontevreden	30	53	21	21
	Ontevreden	0	0	0	0
Het gemeentelijk sportbeleid dat wordt gehanteerd in uw gebied/ sportpark	Tevreden	35	38	31	34
	Noch tevreden noch ontevreden	49	62	38	48
	Ontevreden	16	0	31	17

Ruim driekwart van de verenigingen zegt geen fusieplannen te hebben voor de nabije toekomst (figuur 1.22). Zeven procent van de bestuurders is niet op de hoogte van mogelijke fusieplannen. De overige verenigingen (17%) geven aan plannen in deze richting te hebben of gefuseerd te zijn in de afgelopen vijf jaar.

Figuur 1.22 Fusieplannen in de nabije toekomst (% verenigingen)

*NB. De categorie *Waarschijnlijk niet* bestaat bij de cijfers uit de landelijke peiling uit twee categorieën, te weten *Waarschijnlijk niet* en *Zeker niet*.

Op een kleine groep verenigingen wordt druk uitgeoefend om te fuseren (2%). Een fusie is voor 44 procent van de verenigingen niet bespreekbaar. Grote verenigingen geven over het algemeen iets vaker aan dat een fusie bespreekbaar is. ‘Het ontnemen van bevisbare wateren’ en ‘de reumabond’ zijn de twee ‘partijen’ die druk op een vereniging hebben uitgeoefend om te fuseren.

Tabel 1.23 Bespreekbaarheid fusieplannen, onder verenigingen waar nog geen fusie vastligt

		Eindhoven	Grootte		
		Totaal	Klein	Middel	Groot
		n=118	n=66	n=17	n=35
		%	%	%	%
Wordt er druk op uw vereniging uitgeoefend om te fuseren?					
	Ja	2	2	0	3
	Nee	97	97	100	97
	Weet niet	1	1	0	0
Is een fusie binnen uw vereniging bespreekbaar?					
	Ja	21	16	19	26
	Nee	44	41	50	48
	Weet niet	35	43	31	26

Gevraagd naar de maatschappelijke taken die ‘de vereniging’ heeft, geeft 88 procent van de ondervraagden aan dat de verenigingen in Eindhoven ook de taak hebben om expliciet aandacht te besteden aan sportiviteit en respect (tabel 1.24). Vooral kleine verenigingen geven aan dat zij vooral een vereniging van vrijwilligers zijn en dat dit zo moet blijven (80% t.o.v. groot: 62%). De helft van de verenigingen vindt het niet de taak van de vereniging om overgewicht tegen te gaan. Meer betaalde krachten zouden volgens voornamelijk de grote verenigingen (24%) de vereniging ten goede komen.

Tabel 1.24 Maatschappelijke verantwoordelijkheden (verenigingen (helemaal) eens)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte		
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot
	n=623	n=118	n=66	n=17	n=34
	%	%	%	%	%
Sportiviteit en respect moeten expliciete aandacht hebben in de vereniging	85	88	85	94	94
Sportverenigingen hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid	78	79	79	82	82
Dit is een vereniging van vrijwilligers en dat moet zo blijven	77	75	80	82	62
Sportverenigingen zouden mensen moeten stimuleren om meer te gaan bewegen	52	52	56	41	47
Overgewicht tegengaan is niet een taak van sportverenigingen	48	50	53	35	53
Sportverenigingen zijn er om hun leden leuk te laten sporten en niet meer dan dat	39	34	36	18	38

1.6 Toekomst

Slechts een klein deel (5%) van de verenigingen geeft aan somber te zijn over de toekomst van de vereniging (tabel 1.25). Bijna de helft van de verenigingen geeft aan de toekomst (zeer) zonnig tegemoet te zien.

Tabel 1.25 Toekomstbeeld vereniging

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort		Aard van de sport		
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	semi-individueel	individueel	binnensport	buitensport
	n=623	n=126	n=66	n=37	n=15	n=38	n=37	n=50	n=47	n=73
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
(Zeer) zonnig	49	47	39	59	33	50	38	50	45	51
Niet zonnig, niet somber	45	48	52	38	67	45	59	42	45	47
(Zeer) somber	6	5	9	3	0	5	3	8	11	3

De ambitie om te groeien tot 2015 is bij 60 procent van de verenigingen aanwezig (tabel 1.26). Dit is een hoger percentage dan het landelijke gemiddelde (52%). Buitensportverenigingen (68%) geven dit vaker aan dan binnensportverenigingen (47%). Onder verenigingen die aangeven te willen groeien is de gemiddelde groei van deze verenigingen 42 procent. Kleine verenigingen geven zelfs aan in vijf jaar met gemiddeld 50 procent te willen groeien (tabel 1.27).

Tabel 1.26 Aanwezigheid groeiambitie voor 2015 (% verenigingen)

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort		Aard		
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=664	n=118	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=48	n=44	n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
52	60	56	59	71	61	59	62	47	68

Tabel 1.27 Gemiddelde groeiambitie voor 2015 in procenten van huidige ledental (onder verenigingen met een groeiambitie)

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort		Aard		
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=345	n=118	n=37	n=10	n=25	n=22	n=21	n=29	n=21	n=47
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
30	42	50	35	32	34	38	50	41	42

De leeftijdsgroepen waar deze groei uit voort moet komen is voor 45 procent van de verenigingen de jeugd tot en met 18 jaar. Met name de grote verenigingen (72%) en de verenigingen die teamsporten aanbieden (70%) zetten in op deze groep. Een relatief klein aandeel (26%) van deze verenigingen zet in op de groep potentiële leden tussen 19 en 55 jaar.

Enkele verenigingen (7%) die individueel sporten aanbieden denken dat de groei vooral moet komen vanuit de groep van 55 jaar en ouder. Landelijk gaf 37 procent van de verenigingen aan dat de groei uit de leeftijdsgroep 0 t/m 18 jaar zou moeten komen. 53 procent gaf aan dat deze groei voornamelijk uit de leeftijdsgroep 19 t/m 54 jaar moest komen. De overige verenigingen (10%) gaf aan zich voor ledengroei te richten op potentiële leden van 55 jaar en ouder. Hierbij moet aangemerkt worden dat bij de landelijke bevraging de categorie ‘weet niet’ niet aanwezig was.

Tabel 1.28 Leeftijdsgroepen waar de groei uit moet voorkomen (onder verenigingen met een groeiambitie)

	Eindhoven		Grootte			Soort		Aard van de sport	
	Totaal n=76	Klein n=37	Middel n=10	Groot n=25	Team n=23	Semi- individueel n=22	Individueel n=31	Binnensport n=22	Buitensport n=50
Leeftijd	%	%	%	%	%	%	%	%	%
0 t/m 18 jaar	45	24	50	72	70	41	29	45	42
19 t/m 54 jaar	49	68	50	20	26	55	61	50	50
> 55 jaar	2	5	0	0	0	0	7	5	2
Weet niet	4	3	0	8	4	4	3	0	6

2. Aanbod

Van alle verenigingen geeft 54 procent aan actief bezig te zijn met het introduceren van nieuwe sport- en spelactiviteiten (tabel 2.1). Daarmee zijn de Eindhovense verenigingen iets actiever dan de gemiddelde Nederlandse vereniging (48%). Dit aandeel is onder grote verenigingen met 15 procent kleiner. Het flexibiliseren van lidmaatschaps- en contributievormen vindt bij 57 procent van de verenigingen plaats.

Tabel 2.1 Uitbreiding verenigingsactiviteiten

		Landelijk	Eindhoven	Grootte		
		Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot
		n=664	n=126	n=66	n=17	n=35
		%	%	%	%	%
Hoe actief is de vereniging bezig met het introduceren van nieuwe sport- en spelactiviteiten?	Niet actief	37	28	33	29	14
	Beperkt actief	43	40	33	41	57
	Zeer actief	5	14	11	18	12
	Weet niet	1	2	1	6	3
	N.v.t.	14	16	21	6	14
Hoe actief is uw vereniging met het flexibiliseren van lidmaatschapsvormen en contributievormen?	Niet actief	35	30	32	23	26
	Beperkt actief	43	44	36	65	49
	Zeer actief	9	13	15	12	11
	Weet niet	1	1	0	0	3
	N.v.t.	12	12	16	0	11

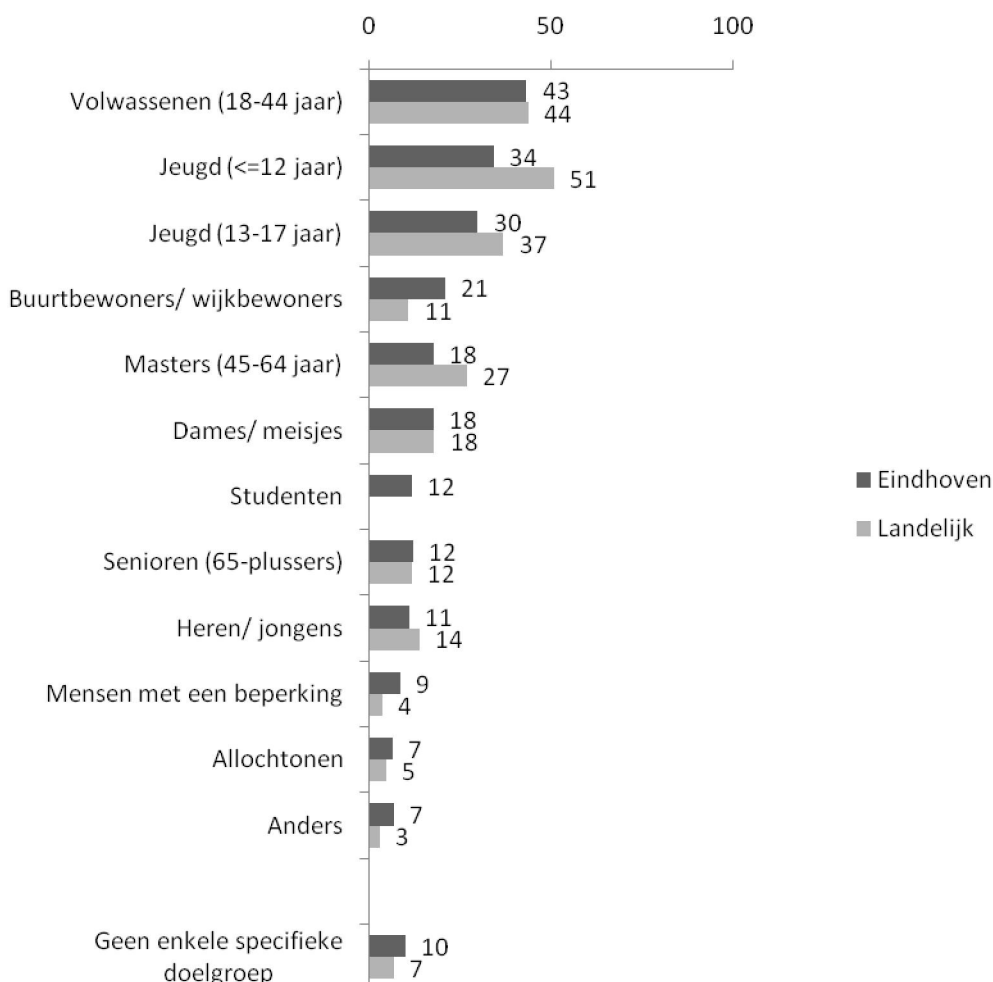
2.1 Nevenactiviteiten

Het percentage verenigingen dat naast het reguliere sportaanbod nevenactiviteiten ontplooit voor de eigen leden is 83 procent (tabel 2.2). De kleine verenigingen deden dit minder vaak (70%) dan de grotere vereniging (94%). Nevenactiviteiten voor niet-leden worden bij een vergelijkbaar aandeel verenigingen aangeboden (77%). Met name bij buitensportverenigingen worden deze activiteiten aangeboden (84%). In het afgelopen seizoen heeft 71 procent van alle verenigingen ledenwervingsactiviteiten ontplooid. Dit is 20 procent meer dan de landelijke cijfers weergeven (51%).

Tabel 2.2 Nevenactiviteiten bij verenigingen

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
			Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnen-sport	Buiten-sport
	n=664	n=126	n=66	n=17	n=35	n=38	n=37	n=50	n=48	n=73
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Nevenactiviteiten voor leden	81	83	70	100	94	79	84	84	77	86
Nevenactiviteiten voor niet-leden	72	77	71	94	77	68	81	80	66	84
Ledenwervings-activiteiten	51	71	67	71	80	74	73	68	74	67

In figuur 2.3 valt af te lezen dat 90 procent van de verenigingen zich bij ledenwervingsactiviteiten richt op specifieke doelgroepen.. Van de verenigingen die ledenwervingsacties opzetten in het afgelopen seizoen was dit bij 43 procent van de verenigingen gericht op de groep volwassenen (18-44 jaar). Bij ruim één op de drie verenigingen (34%) ging de actie vooral uit naar jeugd tot 12 jaar. Slechts negen procent van deze verenigingen hadden ten doel om mensen met een beperking naar de club te halen. Zeven procent richtte zich specifiek op allochtonen. Bij ‘anders’ worden instanties genoemd: ‘(basis)scholen’ en ‘sponsors’. Daarnaast ook ‘broertjes/zusjes’ en ‘rolstoelgebruikers’. Landelijk is geen uitsplitsing gemaakt naar de categorie ‘studenten’.

Figuur 2.3 Doelgroepen ledenwervingsacties (% verenigingen met wervingsacties)

Bij 90 procent van de verenigingen worden leden goed geïnformeerd over het reilen en zeilen van de club volgens de verenigingen zelf (tabel 2.4). Volgens 68 procent van de verenigingen voelen de meeste leden zich sterk betrokken bij de vereniging. Dit percentage ligt onder de grotere verenigingen aanzienlijk lager (49%) dan onder de kleine verenigingen (75%). Volgens 61 procent van de verenigingen worden de georganiseerde nevenactiviteiten goed bezocht. De kleine verenigingen blijven achter op dit gemeentelijke cijfer met 48 procent. Minder dan één op de vijf verenigingen (18%) zegt specifieke doelgroepen zoals allochtonen en minder validen goed te bereiken. Het grootste verschillen tussen de landelijke cijfers en de gegevens uit Eindhoven zijn te vinden op het gebied van opkomst bij trainingen, instuiven en toernooien. Landelijk geeft tweederde van de verenigingen aan dat dit hoog is, terwijl in Eindhoven 58 procent van de verenigingen dit beaamt.

Tabel 2.4 Clubbetrokkenheid (verenigingen grotendeels van toepassing)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte		
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot
	n=664	n=126	n=66	n=17	n=35
	%	%	%	%	%
Leden worden goed geïnformeerd over het reilen en zeilen van de club	88	90	92	94	83
De meeste leden voelen zich sterk betrokken bij de vereniging	65	68	75	71	49
Georganiseerde nevenactiviteiten worden over het algemeen goed bezocht	59	61	48	76	71
De opkomst bij trainingen, instuiven en toernooien en dergelijke is hoog	67	58	52	47	71
In commissies en besturen zijn leden met verschillende leeftijden en achtergronden (man/vrouw, jong/oud, autochtoon/allochtoon, enz.) vertegenwoordigd	52	55	55	59	54
De vereniging weet ook specifieke groepen (allochtonen, minder validen enz.) goed te bereiken	15	18	18	18	20

3. Doelgroepen

3.1 Samenstelling ledenbestand

De gemiddelde Eindhovense sportvereniging bestaat uit 279 leden (tabel 3.1). De buitensportverenigingen zijn over het algemeen aanzienlijk groter dan binnensportverenigingen. Wanneer in de tabellen wordt gesproken over de verschillen tussen de grote en kleine verenigingen, dan moet een aantal zaken in oogschouw genomen worden. De kleine verenigingen zijn vaker verenigingen die binnensport aanbieden, hebben vaker een ongewijzigde bestuurssamenstelling en kennen vaker helemaal geen competitie spelers dan de grote verenigingen.

Tabel 3.1 Samenstelling ledenbestand van verenigingen

	Eindhoven		Soort		Aard	
	Totaal	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
	n=91	n=27	n=25	n=38	n=32	n=56
	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld
Sportende leden	247	299	228	227	104	339
Niet-sportende leden	28	59	18	13	6	42
Donateurs	4	6	3	2	3	4
Totaal leden	279	364	249	242	113	385

Ruim driekwart (77%) van de leden van verenigingen in Eindhoven komt van binnen de gemeentegrenzen (tabel 3.2). Onder verenigingen met jeugdleden ligt het percentage jeugdleden uit de gemeente Eindhoven eveneens op 77 procent. Met name onder de grotere verenigingen is het aandeel van deze Eindhovense jongeren hoog (88%). Onder verenigingen met individuele sporters ligt het aandeel veel lager (63%).

Tabel 3.2 Aandeel leden uit Eindhoven

	Totaal	Grootte			Soort			Aard	
		Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
	n=126	n=66	n=17	n=35	n=38	n=37	n=50	n=48	n=73
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
% leden	77	74	76	82	82	74	74	80	77
% jeugdleden ^A	77	63	72	88	88	87	63	80	77

a. percentage op basis van verenigingen die jeugdleden hebben

In tabel 3.3 is te zien dat de sportverenigingen in Eindhoven vooral bestaan uit leden uit de categorie 19 t/m 54 jaar (58%). Kleine verenigingen hebben minder jeugdleden (8%) en juist meer oudere leden dan grotere verenigingen (resp. 31% en 19%).

Tabel 3.3 Ledenbestand naar leeftijd

	Eindhoven		Grootte	
	Totaal n=126	Klein n=66	Middel n=17	Groot n=35
	% Gemiddeld	% Gemiddeld	% Gemiddeld	% Gemiddeld
0 t/m 18 jaar	18	8	20	32
19 t/m 54 jaar	58	61	63	49
55 jaar en ouder	24	31	18	19

In de gemeente Eindhoven hebben vrijwel alle grote verenigingen (97%) allochtonen in het ledenbestand opgenomen. Kleine verenigingen hebben minder vaak allochtone leden dan (middel)grote verenigingen. In de gemeente geeft 77 procent van de verenigingen aan allochtone leden te hebben. Landelijk heeft 62 procent van de verenigingen allochtone leden.

Tabel 3.4 Verenigingen met allochtone leden

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal n=623	Totaal n=126	Klein n=66	Middel n=17	Groot n=35	Team n=38	Semi-individueel n=37	Individueel n=50	Binnensport n=48	Buitensport n=73
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
62	77	62	82	97	87	78	70	79	78

Van alle verenigingen die niet specifiek gericht zijn op sporters met een beperking geeft iets meer dan de helft (53%) aan dat er wel gehandicapte leden en/of leden met een chronische aandoening actief zijn (tabel 3.5).

Tabel 3.5 Verenigingen met gehandicapte leden en/of leden met een chronische aandoening¹

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal n=623	Totaal n=126	Klein n=62	Middel n=16	Groot n=35	Team n=38	Semi-individueel n=32	Individueel n=50	Binnensport n=47	Buitensport n=73
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
49	53	47	56	63	50	53	56	49	56

Onder de verenigingen die aangeven leden met een beperking te hebben is het gemiddeld aantal van deze leden dertien. Een even groot gemiddeld aantal leden met een chronische aandoening vindt zijn weg naar deze verenigingen. Er is één vereniging die 100 leden met een chronische aandoening en 100 leden met een beperking heeft. In beide gevallen is dit het hoogste aantal van dergelijke leden bij één vereniging. Respectievelijk 85 en 82 verenigingen geven aan helemaal geen leden met een beperking of chronische aandoening te hebben. Wat opvalt is dat deze twee groepen in mindere mate semi-individuele sporten beoefenen.

¹ Met uitzondering van verenigingen gericht op sporten met een beperking

Het gemiddelde percentage van de leden dat binnen de sportverenigingen in Eindhoven uitkomt in competitieverband is 38 procent (tabel 3.6). Verenigingen die teamsporten aanbieden onderscheiden zich duidelijk op dit punt. Gemiddeld 73 procent van de leden speelt in competitieverband. Bij acht procent van de verenigingen is ieder lid een competitiespeler. Dergelijke verenigingen vindt men niet of nauwelijks terug onder de (semi-)individuele sportverenigingen. Deze sportsoorten hebben vaker verenigingen waarbij geen enkel lid uitkomt in enige vorm van een formele of officiële competitie.

Tabel 3.6 Competitiespelers in de vereniging

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnen-sport	Buiten-sport
	n=623	n=115	n=60	n=17	n=32	n=34	n=35	n=45	n=42	n=67
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aandeel comp. spelers	47	38	34	34	46	73	25	23	40	39
Volledig (A)	11	8	7	6	9	24	3	0	10	7
Geen (B)	12	23	33	18	6	6	26	36	21	22

A: Alle leden spelen in competitieverband

B: Geen enkel lid speelt in competitieverband

3.2 Ledenverloop

De redenen voor het beëindigen van het lidmaatschap wordt door ruim de helft van de verenigingen bijgehouden (tabel 3.7). Een derde van de clubs (31%) kiest er voor om systematisch bij te houden wat de redenen zijn om lid te worden bij de vereniging.

Tabel 3.7 verenigingen dat redenen voor ... systematisch bijhoudt

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnen-sport	Buiten-sport
	n=664	n=118	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=48	n=44	n=68
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Lid worden/zijn	24	31	34	31	33	30	22	37	33	27
Lidmaatschap beëindigen	37	54	55	67	40	53	60	50	68	41

De belangrijkste reden voor het beëindigen van het lidmaatschap zijn volgens bijna de helft van de verenigingen (47%) verhuizing of gezondheidsklachten. Opvallend is dat dit landelijk gezien slechts bij 18 procent van de verenigingen het geval is. Mogelijk heeft dit te maken met de relatief grote hoeveelheid studenten in Eindhoven die na hun studie verhuizen en daarmee ook van sportvereniging wisselen. Ook beëindiging als gevolg van gezondheidsklachten, ziekte of blessures gebeurt bij verenigingen uit Eindhoven veel vaker dan op landelijk niveau. Een deel

van dit verschil kan mogelijk verklaard worden uit het relatief oude ledenbestand dat de gemiddelde Eindhovense vereniging heeft ten opzichte van de landelijke vereniging. Eén op de drie verenigingen geeft aan dat leden vooral het lidmaatschap beëindigen wegens tijdgebrek en bij 23 procent was één van de belangrijkste redenen de interesse in een andere sport. Opvallend veel verenigingen geven aan dat voor hun leden de belangrijkste reden voor het beëindigen van de lidmaatschappen overlijden is (19%, onder ‘anders’). Dit is met name het geval bij de kleinere verenigingen. Geen enkele vereniging geeft aan dat leden hun lidmaatschap opzeggen omwille van de sfeer binnen de club of ontevredenheid over het kader. Hierbij moeten mogelijk sociaal wenselijke antwoorden in oogschouw genomen worden.

Tabel 3.8 Belangrijkste redenen voor beëindigen lidmaatschap (3 antwoorden mogelijk)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte		
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot
	n=196	n=66	n=35	n=13	n=17
	%	%	%	%	%
Verhuizing	18	47	43	54	53
Gezondheidsklachten/ ziekte/ blessures	12	47	60	46	24
Tijdgebrek vanwege werk/ bijbaantjes, school/ studie	44	33	17	54	47
Wilde een andere sport beoefenen	19	23	17	31	29
De dag/ tijdstip waarop wordt gesport is ongunstig	4	20	26	15	12
Afstand naar vereniging is te groot	2	17	17	31	6
Tijdgebrek vanwege gezinsleven/ zorgtaken	17	14	11	15	18
Geen interesse meer in de sport	13	12	9	8	24
Tijdgebrek vanwege andere hobby's	10	8	6	8	12
De kosten/ te duur	4	8	9	8	6
Vrienden/ familie zijn gestopt	7	5	9	0	0
Club-/ teamniveau is te laag	2	3	6	0	0
Club-/ teamniveau is te hoog	0	2	3	0	0
Ontevreden over kader	1	0	0	0	0
Sfeer binnen de vereniging	1	0	0	0	0
Anders*	14	30	31	15	41

* Deze categorie bestaat voornamelijk uit ‘overlijden’ en ‘afstuderen’

Bij ruim de helft van de verenigingen is het aantal leden het afgelopen jaar toegenomen (tabel 3.9). Een kwart van de verenigingen geeft aan dat het ledental juist is afgenomen. De verwachting van de verenigingen met betrekking tot de ontwikkeling van het ledental in het komende seizoen zijn stabiel. Tweederde van de verenigingen geeft aan dat het verwacht dat het ledental gelijk zal blijven. Slechts 11 procent verwacht een afname van het aantal leden 22 procent verwacht een toename van het aantal leden. Met name de kleinere verenigingen gaan uit van een gelijkblijvend ledental. Over het algemeen nam per vereniging in Eindhoven het aantal leden met 4,2 toe in 2008/2009. Dit is iets lager dan de landelijke gemiddelde toename dat 5 leden betrof (cijfers niet in tabel).

Tabel 3.9 Ontwikkeling ledentallen (% verenigingen)

		Landelijk		Eindhoven			Grootte			Aard	
		Totaal	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot			Binnensport	Buitensport
		n=664	n=118	n=65	n=17	n=34				n=44	n=68
		%	%	%	%	%				%	%
Afgelopen seizoen	Afgenomen	29	25	31	18	21				30	24
	Gelijk gebleven	14	23	22	29	21				30	18
	Toegenomen	57	52	48	53	59				41	59
Komend seizoen (verwachting)	Afname	8	11	11	6	17				6	14
	Gelijk blijven	67	67	74	65	51				79	58
	Toename	25	22	15	29	31				15	29

4. Kader

4.1 Vrijwilligers

Met name bij verenigingen waar teamsport wordt beoefend zijn veel vrijwilligers actief. Zowel het gemiddelde aantal met (8) en zonder (41) vrijwilligers vergoeding ligt hoger dan bij de andere sportsoorten. Daarnaast ligt het percentage van het aandeel vrijwilligers op totaal van de leden gemiddeld het hoogste onder deze sportverenigingen (21%). Van alle verenigingen geeft vijf procent aan dat zij meer betaalde krachten zouden willen aanstellen in het komende seizoen. Elf procent geeft aan dat meer betaalde krachten de vereniging ten goede zou komen (cijfers niet in tabel).

Tabel 4.1. Vrijwilligers in de vereniging

	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal n=71	Klein n=34	Middel n=13	Groot n=20	Team n=26	Semi- individueel n=15	Individueel n=29	Binnensport n=27	Buitensport n=41
Gemiddeld aantal vrijwilligers zonder vergoeding	30	7	38	64	41	12	28	17	39
Gemiddeld aantal vrijwilligers met vergoeding	4	0	5	11	8	1	3	2	6
Gemiddeld % totaal vrijwilligers op leden	17	17	26	13	21	12	17	18	17

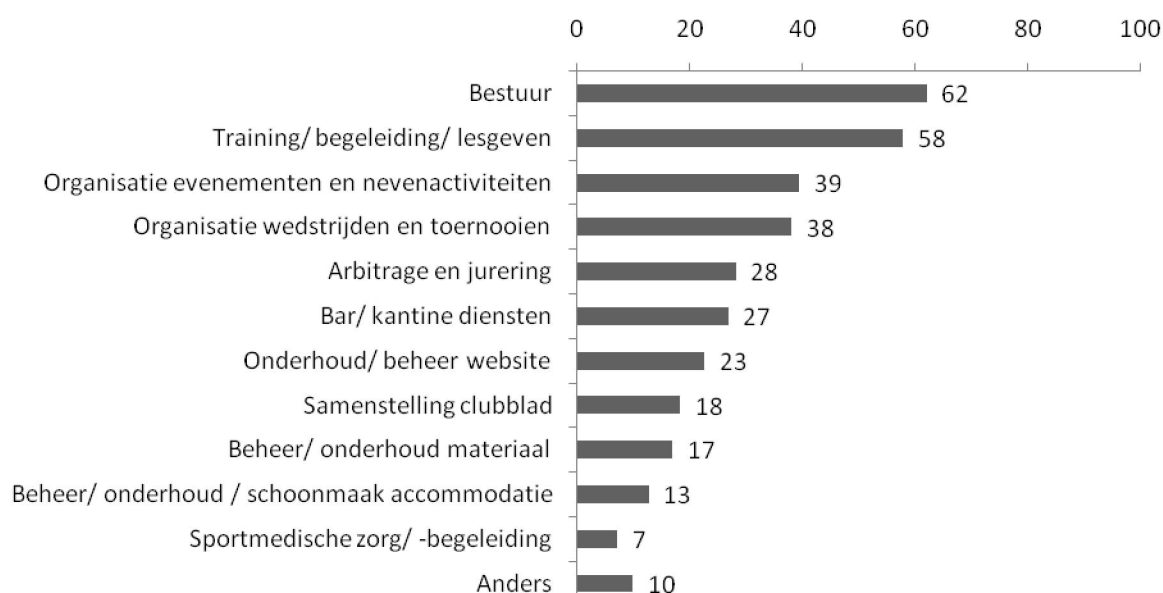
Grote verenigingen geven in bijna één op de drie gevallen (29%) aan een tekort aan vrijwilligers te hebben binnen de vereniging (tabel 4.2). Slechts zes procent van de kleine verenigingen ervaart dit probleem ook. Het gemiddelde percentage van vrijwilligers op het aantal leden is niet gebonden aan de hoeveelheid competitie spelers binnen de vereniging. Van de verenigingen die geen enkele competitie speler in hun bestand hebben is negentien procent van de leden als vrijwilliger actief, terwijl dit bij de verenigingen waar wel competitie spelers actief zijn dit zestien procent is.

Tabel 4.2 Vrijwilligerstekort

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal n=623 %	Totaal n=126 %	Klein n=66 %	Middel n=17 %	Groot n=35 %	Team n=39 %	Semi- individueel n=37 %	Individueel n=50 %	Binnen- sport n=48 %	Buiten- sport n=73 %
% ver. met tekort aan vrijwilligers	17	13	6	12	29	24	14	6	13	14

Bij verenigingen met een tekort aan vrijwilligers wordt met name (62%) gezocht naar vrijwilligers die zich kunnen bezighouden met bestuurstaken (figuur 4.3). Een vergelijkbaar percentage (58%) zoekt vrijwilligers die training kunnen geven, kunnen begeleiden of lesgeven. Er is bij verenigingen minder vraag naar vrijwilligers op het vlak van beheer-, onderhoud- en schoonmaakactiviteiten (13%). Dit wordt waarschijnlijk grotendeels verklaard uit het feit dat niet alle verenigingen eigenaren zijn van hun accommodatie en deze verantwoordelijkheid dus niet kennen. De sportmedische zorg en –begeleiding is voor zeven procent van de verenigingen een activiteit waarvoor vrijwilligers gezocht worden.

Figuur 4.3 Functies, werkzaamheden waar vrijwilligers voor worden gezocht
(% verenigingen dat vrijwilligers zoekt)

NB. Onder de categorie anders worden voornamelijk 'jeugd' en 'sponsoring' genoemd.

4.2 Vergoedingen Kader

Per club is er gemiddeld nog geen volledige betaalde medewerker (0,8). Alleen onder de middel(grote) verenigingen is dit wel het geval. Onder grote verenigingen heeft ruim de helft van hen een betaalde medewerker in dienst (tabel 4.5). Slechts een kwart van de kleinere verenigingen heeft een betaalde medewerker in dienst.

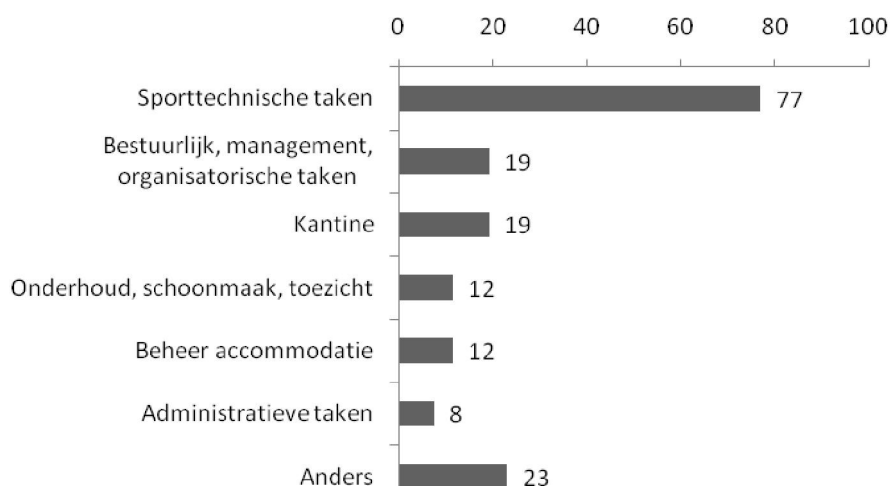
Tabel 4.4 Gemiddeld aantal aanwezige betaalde medewerkers per club

Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=71	n=34	n=13	n=20	n=26	n=15	n=29	n=27	n=41
0,8	0,5	1,0	1,4	1,0	0,8	0,7	0,7	0,9

Tabel 4.5 Percentage verenigingen met betaalde medewerkers (excl. vergoedingen voor vrijwilligers)

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=664	n=118	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=48	n=44	n=68
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
39	31	24	25	52	38	39	21	35	29

Het overgrote deel (77%) van de betaalde medewerkers heeft de verantwoordelijkheid over sporttechnische zaken (figuur 4.6). Dit valt nog hoger uit wanneer de open antwoorden ingevuld met jeugdtechnische zaken bij dit cijfer wordt opgeteld. Weinig verenigingen zetten betaalde medewerkers in voor administratieve taken (8%).

Figuur 4.6 Inzet betaalde medewerkers naar onderdeel (in procenten)

*Onder de categorie anders geven 4 van de 6 respondenten aan 'jeugd(technische zaken)'.

4.3 Bestuur

Bij zestig procent van de Eindhovense sportverenigingen is in het afgelopen jaar het bestuur gewijzigd (tabel 4.7). Bij grotere verenigingen komt dit vaker voor. Bovendien blijken ook buitensportverenigingen in het afgelopen jaar vaker van bestuur te zijn gewisseld dan de collega's van de binnensport (resp. 68% en 49%).

Tabel 4.7 verenigingen waarbij het bestuur in het afgelopen jaar is gewijzigd

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=664	n=126	n=66	n=17	n=35	n=39	n=37	n=50	n=48	n=73
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
52	60	42	76	83	58	57	62	49	68

Het gemiddelde percentage mannelijke bestuurders van Eindhovense sportverenigingen is 68 procent. Vrouwen zijn relatief vaker actief als bestuurslid bij binnensportverenigingen dan bij buitensportverenigingen (tabel 4.8). Het gemiddelde percentage vacante plaatsen in de besturen is zeven procent.

Tabel 4.8 Gemiddeld percentage ... in bestuur

	Landelijk	Eindhoven	Aard	
	Totaal n=664	Totaal n=126	Binnensport n=48	Buitensport n=73
	%	%	%	%
Mannen	66	68	62	73
Vrouwen	26	25	33	19
Vacatures	8	7	5	8

4.4 Trainers

Vier op de vijf verenigingen heeft trainers (tabel 4.9). Hoe groter de vereniging, hoe vaker er een trainer in dienst is bij de vereniging. Onder verenigingen met trainers zijn er gemiddeld 11 aanwezig. Dit komt naar alle waarschijnlijkheid voort uit het feit dat grotere verenigingen vaker verenigingen zijn die sporten in competitieverband aanbieden. Buitensporten hebben vaker trainers dan verenigingen die binnensport aanbieden (resp. 14% en 7%). De mate waarin verenigingen aangeven over voldoende trainers te beschikken is onder alle soorten verenigingen ongeveer gelijk en is gemiddeld 65%. Grotere verenigingen maken in meer gevallen (91%) gebruik van trainers dan de kleine verenigingen (71%).

Tabel 4.9. Aanwezigheid trainers bij verenigingen

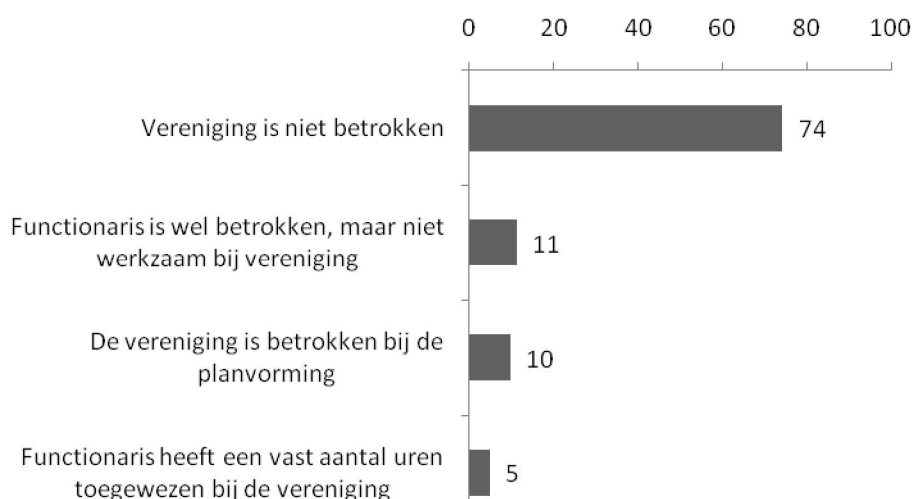
	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
	Totaal n=664	Totaal n=118	Klein n=65	Middel n=17	Groot n=34	Team n=34	Semi-individueel n=35	Individueel n=48	Binnensport n=44	Buitensport n=68
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Verenigingen met trainer(s)	74	80	71	88	91	87	84	72	79	79
Gemiddeld aantal trainers (per vereniging met trainers)	11	11	3	11	23	17	4	11	7	14
verenigingen met voldoende trainers	68	65	67	76	57	58	78	62	68	67

Bijna de helft van alle sportverenigingen in Eindhoven is bekend met de mogelijkheden van de combinatiefunctionaris (tabel 4.10). Grotere verenigingen (49%) zijn hier vaak beter van op de hoogte dan de kleinere verenigingen (39%).

Tabel 4.10. Bekendheid mogelijkheden combinatiefunctionaris

Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=126	n=66	n=17	n=35	n=39	n=37	n=50	n=48	n=73
%	%	%	%	%	%	%	%	%
49	39	59	63	55	51	44	51	49

Bij het ontpoelen van activiteiten door en planvorming rond de combinatiefunctionaris is 74 procent van de verenigingen niet betrokken. Tien procent van de verenigingen is hier wel bij betrokken. Slechts enkele verenigingen geven aan dat de functionaris ook daadwerkelijk een vast aantal uren toegewezen heeft gekregen bij de verenigingen.

Figuur 4.11. Betrokkenheid vereniging (in procenten) bij de activiteiten c.q. planvorming voor een combinatiefunctionaris

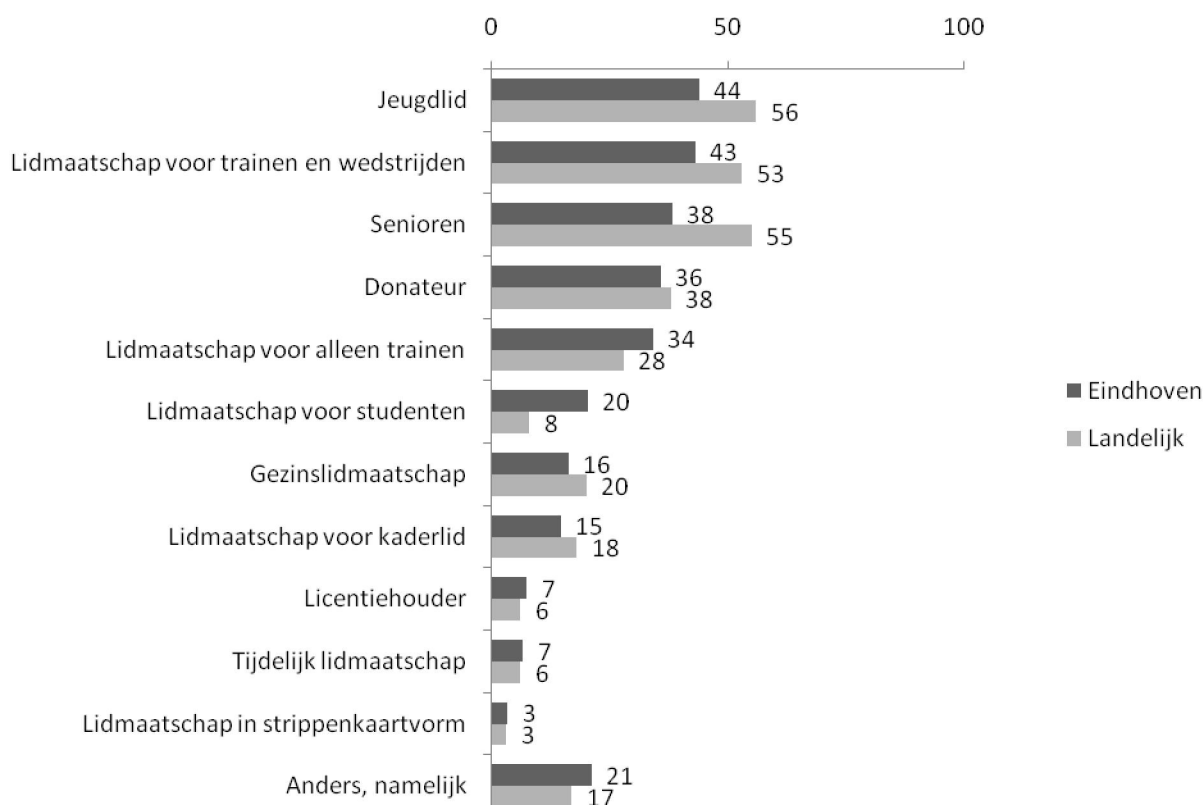
Slechts tien verenigingen konden spreken van ervaring met de combinatiefunctionaris (figuur 4.11). Deze groep is daarmee te klein om een uitspraak over deze ervaringen te kunnen doen. Vier van deze verenigingen geven aan dat de meerwaarde van de functionaris duidelijk merkbaar is. De andere verenigingen geven aan de meerwaarde van de combinatiefunctionaris niet of nauwelijks te merken.

5. Financiën

5.1 Lidmaatschapsvormen en contributies

Naast het gewone lidmaatschap heeft 44 procent van de verenigingen ook een specifiek lidmaatschap voor jeugdleden. 43 procent van hen heeft ook specifieke lidmaatschappen voor trainen en wedstrijden. Voor senioren heeft 38 procent van de verenigingen een specifiek lidmaatschap. In alle gevallen is dit (ruim) tien procent minder dan landelijk. Dit wordt mogelijk verklaard door het hogere aandeel verenigingen met specifieke lidmaatschappen voor studenten. Deze verenigingen hebben vaak geen ruimte voor jeugdleden of senioren. Onder andere lidmaatschappen worden voornamelijk ‘erelidmaatschappen’ verstaan.

Figuur 5.1 Soorten lidmaatschappen (% verenigingen)

De contributiehoogte loopt in de meeste gevallen vanaf de jeugd op tot een hoogtepunt tijdens de periode van seniorenlidmaatschap (tabel 5.2). Over het algemeen zijn de contributiehoogtes bij de binnensporten hoger dan bij de buitensporten. Deze laatste groep kent gemiddeld echter veel minder grote reductie voor 65 jaar en ouder.

Tabel 5.2 Contributiehoogte afgelopen jaar in euro's (gemiddeld per vereniging)

	Totaal	Grootte			Soort			Aard	
		Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
	n=116	n=65	n=17	n=34	n=34	n=35	n=43	n=44	n=68
7 jaar en jonger	65	69	135	52	75	82	42	104	50
8 t/m 11 jaar	90	122	120	69	119	91	70	131	76
12 t/m 17 jaar	97	98	142	85	122	94	82	107	91
18 t/m 65 jaar	114	114	140	113	111	115	116	112	111
66 jaar en ouder	99	93	134	102	84	126	86	82	102

5.2 Financiële positie

Voor veertien procent van de verenigingen in Eindhoven geldt dat zij de financiële positie van hun vereniging als zorgwekkend of minder gezond beschouwen (tabel 5.3). Dit percentage is twee keer zo hoog als het landelijke cijfer (7%). Grote verenigingen zijn minder bezorgd (9%) over de financiële positie van de club dan de kleinere verenigingen (16%), maar het verschil is niet groot.

Tabel 5.3 Financiële positie van de club (% verenigingen)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Aard	
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Binnensport	Buitensport
	n=623	n=118	n=66	n=17	n=34	n=47	n=70
	%	%	%	%	%	%	%
Zorgwekkend	1	3	2	12	3	4	3
Minder gezond	6	11	14	12	6	9	11
Redelijk	29	29	30	18	29	21	34
Gezond	54	49	47	47	56	57	43
Zeer gezond	10	8	8	12	6	9	9

Het percentage verenigingen met een positief exploitatieresultaat is de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven bij de verenigingen in de gemeente Eindhoven (tabel 5.4). De afname in 2006 werd vrijwel volledig gecorrigeerd in het jaar erna. Inmiddels is het percentage positieve exploitatieresultaten zes procent lager dan in 2005. Opvallend is dat slechts 41 van de 126 verenigingen de cijfers over alle vier de jaargangen kon overleggen. Bij de cijfers dient in oogschouw genomen te worden dat de economische recessie pas in het jaar na het onderzoek plaatsvond.

Tabel 5.4 Positief exploitatieresultaat per jaar (% verenigingen)

	Eindhoven	Grootte		
	Totaal	Klein	Middel	Groot
	%	%	%	%
2005 (n=44)	52	59	50	36
2006 (n=46)	46	48	50	38
2007 (n=48)	52	61	50	36
2008 (n=60)	53	55	50	57

Verenigingen met een negatief exploitatieresultaat zijn over het algemeen minder positief over de financiële positie van hun vereniging (tabel 5.5) dan verenigingen met een positief exploitatieresultaat. Desondanks vindt zeven van de tien verenigingen met een negatief resultaat dat hun financiële positie redelijk tot zeer gezond is. Dit komt mogelijk omdat het negatieve resultaat gemiddeld slechts 21 procent van de totale lasten zijn. Dit gemiddelde wordt ook beïnvloed door één vereniging waar het negatieve saldo 66 procent van de totale lasten betrof.

Tabel 5.5 Financiële positie van de vereniging naar exploitatieresultaat

	Eindhoven	Exploitatieresultaat		
	Totaal	Positief	Neutraal	Negatief
	n=60	n=32	n=13	n=15
	%	%	%	%
Zorgwekkend	2			7
Minder gezond	12	9	8	20
Redelijk	33	31	38	33
Gezond	42	47	46	27
Zeer gezond	12	13	8	13

De gemiddelde inkomsten liggen in bij sportverenigingen in Eindhoven in 2008 gemiddeld ongeveer 2.000 euro lager dan de uitgaven (tabel 5.6). Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat de gemiddelde uitgaven sterk beïnvloed worden door één vereniging. Bij deze vereniging waren de uitgaven ruim 100.000 euro hoger dan de inkomsten. Wanneer deze vereniging niet wordt meegenomen in de analyse, dan zijn de gemiddelde inkomsten en uitgaven onder verenigingen nagenoeg gelijk.

Tabel 5.6. Resultaatrekeningen verenigingen in euro's (gemiddeld)

	Eindhoven	Grootte			Soort		Aard		
	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
	n=60	n=40	n=4	n=14	n=18	n=18	n=23	n=27	n=29
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Inkomsten	39076	4396	27104	132085	86719	26887	11479	9283	68432
Uitgaven	41188	4583	25844	139978	93070	27226	11669	8850	72761

In 2009 heeft 41 procent van de verenigingen een contributieverhoging doorgevoerd. Dit gebeurde onder grote verenigingen meer dan twee maal vaker (62%) dan bij kleine verenigingen (29%). Ook buitensportverenigingen voerden vaker contributieverhoging door dan binnensportverenigingen (resp. 49% en 30%).

Tabel 5.7 Doorgevoerde contributieverhoging afgelopen jaar (% verenigingen)

Landelijk	Eindhoven	Grootte			Soort			Aard	
Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Team	Semi-individueel	Individueel	Binnensport	Buitensport
n=664	n=60	n=40	n=4	n=14	n=18	n=18	n=23	n=27	n=29
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
38	41	29	59	62	39	39	44	30	49

Contributie is gemiddeld de grootste inkomstenbron voor verenigingen. Dit is ook in Eindhoven het geval (tabel 5.8). De opbrengsten van de kantine zijn in Eindhoven gemiddeld echter ruim groter dan het landelijke gemiddelde. Met name bij de grotere verenigingen is dit een belangrijke inkomstenbron. De grootste kostenpost is, vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde, de accommodatie van de vereniging. De kosten voor de accommodatie bedraagt gemiddeld veertig procent van alle kosten die de vereniging maakt. Opvallend is dat bij binnensportverenigingen gemiddeld bijna een tiende van het budget gebruikt wordt voor de kantine. Daar staan namelijk vrijwel geen opbrengsten tegenover. Voor de buitensporten is dit juist wel een belangrijke inkomstenbron (36%), terwijl de kosten een stuk lager zijn (3%) dan bij binnensportverenigingen. Dit verschil wordt grotendeels verklaard door het feit dat veel binnensportverenigingen geen eigen kantine in beheer hebben. Het aandeel van de alcoholische dranken als onderdeel van de totale kantineomzet wordt door 21 verenigingen gemiddeld op 37 procent geschat. Landelijk is dit vergelijkbaar met veertig procent (cijfers niet in tabel). Zie voor uitgebreide uitsplitsing inkomsten en uitgaven bijlage 2.

Tabel 5.8. Verdeling inkomsten en uitgaven (gemiddeld %)

	Landelijk	Eindhoven	Grootte			Aard	
	Totaal	Totaal	Klein	Middel	Groot	Binnensport	Buitensport
	n=333	n=60	n=40	n=4	n=14	n=27	n=29
	%	%	%	%	%	%	%
Inkomsten							
Contributie	58	50	73	76	47	76	46
Kantine inkomsten	13	32	1	0	36	0	36
Sponsoring/Reclameborden/Entreegelden	11	10	9	14	10	8	11
Subsidies	4	1	1	3	1	5	1
Overig	14	7	16	7	6	11	6
Uitgaven							
Accommodatie	36	40	44	63	39	54	39
Personeel	19	16	7	13	17	7	17
Organisatie	13	16	20	10	16	20	15
Bondsafdrachten	7	6	9	8	5	10	6
Kantine kosten	*	18	1	0	21	9	3
Overig	25	4	19	6	2	0	20

*niet als zodanig uitgesplitst op landelijk niveau.

6. Vitaliteit sportverenigingen

Bij de vitaliteit van verenigingen gaat het om een aantal belangrijke zaken die functioneren van een vereniging mogelijk maken: de leden, het kader, de accommodatie en de financiën. Onder het goed functioneren van een sportvereniging wordt in deze rapportage verstaan:

Een vereniging is nu en in de toekomst goed in staat zijn de eigen sport(en) aan te bieden aan de eigen en potentiële leden.

In dit licht worden deze vier thema's uitgebreid onder de loep genomen in de volgende paragrafen.

6.1 Thematisch overzicht

Leden

In het beleid van de Eindhovense verenigingen is behoorlijk wat aandacht voor ledenwerving en ledenbehoud, ook in vergelijking met het landelijke beeld. Voor de helft van de verenigingen het is een speerpunt van beleid voor het komende jaar. Het is tevens een belangrijk onderwerp in de beleidsplannen van verenigingen. De aandacht voor ledenbehoud en –werving is voor veel verenigingen van belang aangezien behoud en werving van “leden” door de meeste verenigingen als een belangrijk knelpunt worden gezien. In Eindhoven maken zich naar verhouding meer verenigingen zorgen over de leden dan andere Nederlandse sportverenigingen (respectievelijk 76% en 69%). De verenigingen maken zich zorgen over de geringe aanwas van leden en het behoud van leden en teams, de vergrijzing en de betrokkenheid van de leden. Na ondersteuning bij sponsoring is ledenwerving de belangrijkste activiteit waar de Eindhovense verenigingen graag professioneel bij ondersteund worden.

Hoewel de verenigingen zich zorgen maken over het ledental en betrokkenheid van de leden is bij de helft van de verenigingen het aantal leden toegenomen en kent een kwart van de verenigingen een gelijk gebleven ledental. Ook is bij drie vijfde van de verenigingen de opkomst bij trainingen en toernooien hoog. Dit zijn beide indicatoren die iets zeggen over de vitaliteit van sportverenigingen.

Voor de nabije toekomst zijn de verenigingen iets minder optimistisch over het ledental. Een kwart van de verenigingen verwacht het komende jaar een toename en tweederde een gelijkblijvend ledental. Verenigingen willen graag groeien. Van alle verenigingen heeft 60 procent een groeiambitie voor 2015. Deze verenigingen hebben de ambitie om hun ledenbestand met gemiddeld 42 procent te laten groeien in de komende vijf jaar. De gemiddelde Nederlandse vereniging met groeiambitie wil het ledenbestand met gemiddeld 30 procent laten toenemen.

Kader

De meeste verenigingen draaien volledig op vrijwilligers. Bij 31 procent van de verenigingen zijn betaalde medewerkers actief. Zij worden vooral ingezet voor sporttechnische taken. In de toekomst zal dit nauwelijks veranderen aangezien een gering aantal verenigingen (5%) het komende seizoen meer betaalde krachten wil aanstellen en elf procent van de verenigingsbestuurders vindt dat meer betaalde krachten de vereniging ten goede zou komen. De meeste bestuurders (75%) vinden dat het een vereniging van vrijwilligers is en dat moet zo blijven.

Hoewel veel verenigingen zich zorgen maken over het kader (tekort aan kader/vrijwilligers en het vinden van geschikte vrijwilligers) ervaart een relatief kleine groep verenigingen (13%) een tekort aan vrijwilligers. Landelijk is dit 17 procent. Bijna tweederde van de verenigingen beschikt over voldoende trainers. Daarmee is dit te vergelijken met het landelijke gemiddelde van 67 procent.

Accommodatie

In vergelijking met de andere zaken maken de verenigingen zich iets minder zorgen over de accommodatie. De verenigingen maken zich dan met name zorgen over het onderhoud, de kwaliteit en het ruimtegebrek. Voor tweederde van de verenigingen is de accommodatie in goede staat. Iets meer dan de helft van de verenigingen kan nog jaren vooruit met de huidige accommodatie op de huidige locatie (56%) en verlopen zaken als financiering, exploitatie, onderhoud e.d. van de accommodatie en/of het clubhuis naar wens en zijn helder.

Twee vijfde van de verenigingen maakt gebruik van een buitensportaccommodatie. Daarvan deelt tweederde deze met anderen zoals sportverenigingen en individuen. Driekwart van deze verenigingen heeft wel eens last van diefstal of vernieling aan de buitensportaccommodatie. Bij het overgrote deel is die enkele keren per jaar of minder.

Financiën

Bijna drie vijfde van de Eindhovense verenigingen beschouwt de financiële positie van de club als (zeer) gezond, veertien procent spreekt over een minder gezonde tot zorgwekkende situatie. Landelijk gezien zijn verenigingen iets optimistischer over hun financiële positie, 64 procent spreekt van een (zeer) gezonde financiële situatie en zeven procent zegt minder gezond te zijn. In 2008 had de helft van de verenigingen te maken met een positief exploitatieresultaat. Het aantal verenigingen met een positief exploitatieresultaat fluctueert de laatste jaren tussen 53 en 46 procent. Het gemiddelde exploitatieresultaat is over de jaren gemiddeld minder dan vijfhonderd euro negatief.

De helft van de verenigingen maakt zich zorgen om de financiën. De belangrijkste knelpunten daarbij zijn het gebrek aan sponsort en de stijgende huurprijzen/kosten

De accommodatie vormt de grootste kostenpost. De belangrijkste bron van inkomsten is de contributie van de leden. Voor kleinere verenigingen draagt dit voor driekwart bij aan de inkomsten. Deze verenigingen beschikken vaak niet over een eigen kantine. De kantine-inkomsten dragen gemiddeld voor 32 procent bij aan de inkomsten. Dit is voornamelijk bij grote verenigingen en buitensportverenigingen. De bijdrage uit sponsoractiviteiten is tien procent. De verenigingen maken zich daar zorgen om en hebben behoefte aan professionele ondersteuning op dit punt.

Ondanks de knelpunten is de helft van de verenigingen positief gestemd over de toekomst. Van alle verenigingen is vijf procent (zeer) somber gestemd over de toekomst van de club. Zij zijn met name somber gestemd omdat ze te maken hebben met een dalend ledental. De verenigingen die de toekomst zonnig tegemoet zien geven veelal als reden dat ze te maken hebben met een groeiend ledental, betrokken leden en een groeiend aantal vrijwilligers.

6.2 Vitaliteitsindex

Om de in de vorige paragraaf genoemde thema's gezamenlijk te beschouwen is er gekozen voor het opstellen van de *vitaliteitsindex*. Deze index is opgebouwd uit zeven variabelen die iets zeggen over één van de vier leidende thema's op het gebied van de verenigingsvitaliteit (tabel 6.1). Wanneer een vereniging aan minder dan drie van deze aspecten voldoet, dan wordt deze door ons als onvoldoende beschouwd. Bij het voldoen aan drie of vier toetsingspunten bevindt de vereniging zich in een matig vitale staat. Een vereniging wordt als vitaal beschouwd wanneer zij op vijf of zes aspecten positief scoren. Verenigingen die aan alle punten voldoen worden beschouwd als zeer vitaal.

Tabel 6.1. Opbouw van de vitaliteitsindex

Thema	Aspect	% verenigingen dat voldoet aan aspect
Leden	Een stabiel of groeiend ledental	74
	Hoge opkomst bij trainingen, instuiven, toernooien, e.d.	60
Kader	Voldoende trainers	67
	Voldoende vrijwilligers	86
Accommodatie	De accommodatie verkeert in goede staat	66
	Vereniging kan nog jaren vooruit met de accommodatie	58
Financiën	Een (zeer) gezonde financiële positie	58

In tabel 6.2 valt af te lezen dat bijna drie op de vijf (59%) verenigingen in Eindhoven vitaal is en de komende jaren goed in staat lijkt te zijn de eigen sport aan te bieden aan eigen en potentiële leden. De groep die hier meer moeite mee heeft bestaat voor een relatief groot gedeelte uit de kleinere verenigingen. Deze verenigingen van minder dan honderd leden zijn overigens niet allemaal zorgenkindjes. Vijftien procent van de kleine verenigingen blijkt op basis van de vitaliteitsindex juist zeer vitaal te zijn. Daarmee scoren ze beter dan de (middel)grote verenigingen (6%). Binnen- en buitensportverenigingen lijken in vergelijkbare mate vitaal te zijn.

Tabel 6.2. Vitaliteitscores sportverenigingen gemeente Eindhoven

	Totaal				Aard	
	n=113	Grootte			Binnensport n=43	Buitensport n=64
		Klein n=62	Middel n=17	Groot n=32		
	%	%	%	%	%	%
Onvoldoende	10	13	6	6	9	9
Matig	32	31	24	41	30	34
Vitaal	47	42	65	47	44	47
Zeer vitaal	12	15	6	6	16	9

De vitaliteitsindex, zoals deze in deze studie geconstrueerd is, correspondeert met het gevoel dat verenigingsbestuurders hebben over de toekomst van de vereniging. Dit blijkt uit het feit dat vitale verenigingen in grotere mate (47%) de toekomst (zeer) zonnig inzien dan de verenigingen die onvoldoende vitaal zijn volgens de index (29%). Geen enkele zeer vitale vereniging geeft aan de toekomst somber in te zien (cijfers niet in tabel).

Bijlage 1 Algemeen

Verdeling verenigingen naar achtergrondkenmerken.

Tabel 1. Tak van sport

Sporttak	Aantal verenigingen	Sporttak	Aantal verenigingen
Voetbal	11	Beachvolleybal	1
Tennis	10	Bechterewoefeningen	1
Volleybal	9	Biljart	1
Badminton	6	Bowls	1
Aangepaste sporten	5	Dans	1
Multi- of omnisport	5	Go	1
Tafeltennis	5	Handbal	1
Bridge	4	Hardlopen/trimmen	1
Jeu de boules/ Petanque	3	hondensport	1
Kanosport	3	Honk- en softbal	1
Zwemmen	3	Modelzweefvliegen	1
Atletiek	2	Onderwatersport	1
Basketbal	2	Paardensport	1
Duiksport	2	RC Modelbouw	1
Dynamic Tennis	2	Schaken	1
Fietsen/ Wielrennen	2	Scheren	1
Gymnastiek/ Turnen	2	Schietsport	1
Handboogschieten	2	Triatlon	1
hengelsport	2	Turnen	1
Hockey	2	Ultimate Frisbee	1
Klimsport	2	Vecht- en verdedigingssport	1
Korfbal	2	Vliegsport	1
Midgetgolf	2	Windsurfen (wind- en kitesurfen)	1
Roeien	2	IJshockey	1
Schaatsen/IJssport	2	IJsstoksport	1
Taekwondo	2	Zaalvoetbal	1
Wandelsport	2	Zeilen	1
Overige Watersport	2		
American Football	1	Totaal	126

Tabel 2. Binnen- / buitensport

	Aantal	Percentage
Binnensport	47	39
Buitensport	67	56
Beiden	6	5
Totaal	120	100

Tabel 3. Soort sport

	Aantal	Percentage
Team	38	30
Semi-individueel	37	30
Individueel	50	40
Totaal	125	100

Tabel 4. Totaal aantal leden en donateurs

	Aantal	Percentage
Klein ($\leq$ 100 leden)	66	56
Middel (101-250 leden)	17	14
Groot ($>$ 250 leden)	35	30
Totaal	118	100

Tabel 5. Eigen kantine

	Aantal	Percentage
Ja	33	26
Min of meer (deelt met anderen)	12	10
Nee	81	64
Totaal	126	100

Bijlage 2. Begrotingen verenigingen

	Totaal	Grootte			Aard	
		Klein	Middel	Groot	Binnensport	Buitensport
	n=62 %	n=40 %	n=4 %	n=16 %	n=27 %	n=31 %
Baten						
Contributie	50	73	76	47	76	46
Sponsoring/Reclameborden/Entreegelden	10	9	14	10	8	11
Acties/loterijen	2	4	4	2	3	2
Subsidies	1	1	3	1	5	1
Kantine inkomsten	32	1	0	36	0	36
Divers baten	4	12	3	4	7	4
Totaal	100	100	100	100	100	100
Kosten						
Afschrijvingen	4	1	0	4	0	4
(Toevoeging) Voorzieningen	1	1	0	1	1	1
Personeelskosten	16	6	13	17	7	17
Elektra, gas en water (inclusief heffingen)	8	1	0	9	0	9
Overige huisvestingskosten	3	1	0	4	0	4
Bondsafdrachten	6	9	8	5	10	6
Bureaunkosten	3	3	1	3	2	3
Huur accommodatie/sportvelden	19	33	63	17	54	16
Overige accommodatiekosten/sportvelden	5	7	0	5	0	6
Wedstrijdkosten	8	12	5	8	5	9
Bestuur en commissies	4	5	5	4	12	4
Diverse lasten	4	19	6	2	9	3
Kantine kosten	18	1	0	21	0	20
Totaal	100	100	100	100	100	100

Bijlage 3. Sporttakken nader bekeken

In de volgende tabellen zijn de vragen, zoals deze gesteld zijn in het vitaliteitsonderzoek, per sporttak uitgesplitst waar drie of meer verenigingen in actief zijn. In tabel 1 zijn alle uitkomsten absolute aantallen. In tabel 2 zijn alle uitkomsten gemiddelden.

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
Vraag		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Is de vereniging aangesloten bij een landelijke sportbond(en)?											
	Ja, bij een landelijke sportbond(en)	9	8	3	1	2	1	1	2	1	2
	Nee, niet aangesloten bij een landelijke sportbond	1		6	2	3	2	1		2	1
	Anders, namelijk		1		3		1	1	1		
Beschikt de club over een eigen kantine?											
	Ja	9	7			1					
	Min of meer; de vereniging deelt haar kantine met een (of me	1	1		1						
	Nee		1	9	5	4	4	3	3	3	3
Heeft uw vereniging de kantine in eigen beheer of wordt zij door de club aan een ondernemer verpacht?											
	Eigen beheer	7	7			1					
	Verpacht	3	1		1						
Ontwikkeling ledental vereniging											
	Afgenomen	3		3	1		3	1	2	1	2
	Gelijk gebleven	2	1	2	2	1				1	
	Toegenomen	4	7	4	3	3	1	2	1	1	1
Kent uw vereniging momenteel een ledenstop?											
	Ja	1	1		1		1			1	
	Nee	9	8	9	5	5	3	3	3	2	3
Hanteert uw vereniging momenteel een wachtlijst?											
	Ja	1	3	1	2		1				2
	Nee	9	6	8	4	5	3	3	3	3	1
Wat is uw verwachting ten aanzien van het ledental voor het komende jaar (seizoen)?											
	Afname	1	1		1						1
	Gelijk blijven	7	4	8	4	5	4	2	2	1	2
	Toename	2	4	1	1			1	1	2	
Wordt systematisch nagegaan wat de belangrijkste redenen zijn dat mensen lid worden/ zijn van uw vereniging?											
	Ja	1		5	1	1		1		1	3
	Nee	9	9	4	5	4	4	2	3	2	
	Weet niet										
Wordt systematisch nagegaan wat de belangrijkste redenen zijn dat leden bij uw vereniging hun lidmaatschap beëindigen?											
	Ja	5	1	8	3	3	2	1		2	3
	Nee	5	8	1	2	2	2	2	3	1	
	Weet niet				1						
Kunt u aangeven wat de belangrijkste redenen zijn?											
	Verhuizing	3		2	2	1	1	1		1	
	Vrienden/ familie zijn gestopt										1
	Gezondheidsklachten/ ziekte/ Blessures	1	1	4	2	1	2	1			
	Tijdgebrek vanwege gezinsleven/ zorgtaken			2	1						
	Tijdgebrek vanwege werk/ bijbaantjes, school/ studie	2			1	1		1		1	1
	Tijdgebrek vanwege andere hobby's			1						1	1
	Afstand naar vereniging is te groot			2			1			1	
	De dag/ tijdstip waarop wordt gesport is ongunstig			2	1						1
	Club-/ teamniveau is te hoog						1				
	Club-/ teamniveau is te laag			1							
	Ontevreden over kader										
	De kosten/ te duur	1									
	Geen interesse meer in de sport	2									1
	Wilde een andere sport beoefenen	1	1	2	1	1					2
	Sfeer binnen de vereniging										
	Anders, namelijk	2	1	3		1	1			1	2
Zijn er allochtone leden?Allochtonen zijn mensen waarvan tenminste één van beide ouders in het buitenland is geboren.Als u niet beschikt over het exacte aantal, geef dan een schatting.											
	Ja	10	9	9	6	2	2	2		2	3
	Nee					3	2	1	3	1	
Er zijn leden met een functiebeperking		5	3			3	2	1	2	2	2
Er zijn leden met een chronische aandoening		5	2	3	2	1	2	1	3	2	2
Er zijn <u>geen</u> leden met een functiebeperking		4	5	6	4	1	1	1		1	1
Heeft uw vereniging een groeiambitie voor 2015?											
	Ja	7	7	4	3	2	1	2	1	2	2
	Nee	3	2	5	3	3	3	1	2	1	1
Kies de leeftijdscategorie waar die groei vooral vandaan moet komen:											
	0 t/m 18 jaar	3	6	2				1		1	1
	19 t/m 54 jaar	4		2	3	2	1	1	1	1	1
	55 jaar en ouder										
	Weet niet		1								

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Vraag											
Heeft uw vereniging het afgelopen jaar/seizoen naast het reguliere sportaanbod (trainingen, wedstrijden, competitie, lessen e.d.) ook andere activiteiten/faciliteiten georganiseerd voor de leden?Te denken valt aan kamp(en), bingoavonden,....	Ja										
	Nee	10	8	7	5	3	1	3	1	3	3
Heeft uw vereniging het afgelopen jaar (seizoen) (sport)activiteiten georganiseerd waarbij deelname openstond voor niet-leden?Bijvoorbeeld ledenwervingsacties, bedrijfswedstrijden, open dagen, schooltoernooien, instuiven, wandelmarsen, t....	Ja										
	Nee	1	5	5	3	1	1		1	3	1
welke van de volgende faciliteiten en voorzieningen biedt uw vereniging?	Fitnessruimte			1	1					1	
	Huiswerkbegeleiding										
	Kantoorfaciliteiten (fax, internet)										
	Fysiotherapie/ sportverzorger		4								
	Kinderopvang		1								
	Kinderspeelplaats	2									
	Werk/ huiswerk/ vergaderruimtes		3							1	
	Sportshop				1						
	Anders, namelijk		1	1	3	1			1	1	2
Zijn er het afgelopen jaar (seizoen) speciale activiteiten ontplooid om nieuwe leden te werven?	Geen enkele	8	4	8	3	4	4	3	2	2	1
Ervaart uw vereniging concurrentie in de eigen sport?	Ja	8	5	8	3	4	2	3	1	2	3
	Nee	2	4	1	3	1	2		2	1	
Van wie ervaart de vereniging concurrentie?	Ja	7	5	7	2	1	2	2	1		3
	Nee	3	4	2	4	4	2	1	2	3	
	Andere vereniging(en) in de buurt in dezelfde sporttak	7	5	7	2	1	2	2	1		3
	Andere vereniging(en) in de buurt van een andere sporttak	2		1		1					2
	Commerciële sportaanbieders	2				1		1			1
	Ongeorganiseerde sportbeoefening	1			1				1		2
	Overig, namelijk		1								1
Hoe actief is de vereniging bezig met het introduceren van nieuwe sport- en spelactiviteiten?	Niet actief	3	1	5	2	3	3	1		1	1
	Beperkt actief	5	5	1	3				1	2	2
	Zeer actief	2	1	2	1	1		1			
	Weet niet										
	N.v.t.		2	1		1	1	1	2		
Zijn er het afgelopen jaar (seizoen) speciale activiteiten ontplooid om nieuwe leden te werven?	Ja	8	5	8	3	4	2	3	1	2	3
	Nee	2	4	1	3	1	2		2	1	
Op welke specifieke doelgroepen heeft de vereniging zich bij de ledenwervingsacties gericht?	Jeugd (<=12 jaar)	5	3	1	1	1		1		1	2
	Jeugd (13-17 jaar)	1	2	1	1			1		1	2
	Mensen met een beperking									1	
	Volwassenen (18-44 jaar)	4	2	4	1	2		2			1
	Masters (45-64 jaar)			3		1		2			1
	Senioren (65-plussers)	1		1		1		1	1		
	Allochtonen							1			2
	Dames/ meisjes	1	2	2	2	1		2			
	Heren/ jongens	1		2		1		2			
	Buurtbewoners/ wijkbewoners	3	2	4	2	2		1			1
	Anders, namelijk	1	3	1		1				1	
	Geen enkele specifieke doelgroep	1	1	1			2				
	Studenten	1		1		1				1	
Knelpunten aangegeven											
	Nee				1	3	1			1	
	Ja	10	9	9	5	2	3	3	3	2	3
Heeft de vereniging de afgelopen 2 jaar nieuwe voornemens, doelstellingen of plannen op papier gezet met betrekking tot het functioneren van de vereniging/de organisatie van activiteiten in verenigingsverband?	Ja	8	8	7	3	2	1	2	1	2	2
	Nee	2	1	2	3	3	3	1	2	1	1
Op welke onderwerpen hebben deze voornemens, doelstellingen of plannen betrekking?	Vrijwilligers/ verenigingskader	5	7	2	1	2		2		1	1
	Sporttechnische zaken	4	3	4		1		1		2	1
	Sportmedische zaken		1							1	
	Financiën	4	4	2		1		2	1	2	1
	Ledenwerving en/of ledenbehoud	5	3	5	2	2	1	2		2	2
	Activiteitenaanbod	5	2	1	1	1		2		2	
	Naschoolse opvang		1	1							
	Communicatie/ p.r.	5	3			1		2		2	
	Deskundigheidsbevordering/ opleiding verenigingskader		2	3	1			1		1	2
	Samenwerking onderwijs	2	1		1					1	
	Jeugd	6	3	1	1					1	
	Specifieke doelgroepen	2	2								1
	Accommodatie	5	3	1	1		1	1		1	
	Competitie	2		1	1	2					
	Anders, namelijk				1						
Hoe ziet u de toekomst van de vereniging?	(Zeer) zonnig	4	5	4	4		3	2	1	3	1
	Niet zonnig, niet somber	6	4	4	2	4	1	1	2		1
	(Zeer) somber			1		1					1

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Vraag	Hoe actief is uw vereniging met het flexibiliseren van lidmaatschapsvormen en contributievormen?										
	Niet actief	3	3	3	1	2	1			1	
	Beperkt actief	4	5	4	4		2	2	2	2	3
	Zeer actief	3		1	1	1					
	Weet niet										
	N.v.t.		1	1		2	1	1	1		
Betrokkenheid vereniging	De meeste leden voelen zich sterk betrokken bij de vereniging	6	3	7	4	4	4	1	2	3	1
	De vereniging weet ook specifieke groepen (allochtonen, minder validen enz.) goed te bereiken		5		1	1				1	1
	De opkomst bij trainingen, instuiven en toernooien en dergelijke is hoog	8	8	8	2	1	4	1	1	2	
	Georganiseerde nevenactiviteiten worden over het algemeen goed bezocht	7	6	8	1	2	1	1	2	2	3
	Leden worden goed geïnformeerd over het reilen en zeilen van de club	8	8	9	6	5	4	2	3	2	1
	In commissies en besturen zijn leden met verschillende leeftijden en achtergronden (man/vrouw, jong/oud, autochtoon/allochtoon, enz) vertegenwoordigd	7	5	5	5	1	2	2	2	2	1
Is de samenstelling van het bestuur het afgelopen jaar gewijzigd?	Ja	9	7	3	2	3	1	2	3	2	2
	Nee	1	2	6	4	2	3	1		1	1
Onder welke van de drie Eindhovense gemeentelijke sportbedrijven valt uw vereniging?	Genneper Parken	2	1					2			
	Sportcomplex Eindhoven-Noord	2	1	1		1		1	3		2
	Sportbedrijf de Karpen	4	5	5	5						
	Weet niet/ n.v.t.	2	2	3	1	4	4			3	1
Op welke van de onderstaande taakgebiede... - Geen behoefte aan ondersteuning	Nee	8	9	7		1	1	3		2	3
	Ja	2		2	6	4	3		3	1	
Op welke van de onderstaande taakgebieden zou uw vereniging momenteel professionele ondersteuning goed kunnen gebruiken?	Opstellen beleidsplannen	3	1	1						1	1
	Opstellen begrotingen/ jaarrekeningen	1									
	Financieel beleid/ management	1		2							
	Financiële administratie	3	1								
	Ledenadministratie		1								
	Ledenwerving	5	2	3				2			2
	Omgaan met Wet- en regelgeving	1		1							
	Werving sponsors/ adverteerders	6	4	3				3		1	
	Contacten met gemeente			1							
	Contacten met pers/ p.r.			1				2			3
	Werving/ selectie vrijwilligers	3	5	2							3
	Begeleiding/ ondersteuning vrijwilligers	3	5	1				2			1
	Beheer en onderhoud accommodatie	2	3								
	Juridische zaken										
	Management	1	1							1	
	Sporttechnische cursussen		3	1						1	
	Organiseren van wedstrijden/ toernooien		1							1	
	Organiseren van financiële acties		1	2						1	
	Beheer en organisatie kantine	3	2								
	Doelgroepen en bijbehorende plannen per doelgroep		2	2							
	Topsport					1					
	Samenwerking	1		1						1	
	Communicatie	1						1			1
	Strategie										
	Anders, namelijk		2	1			1				

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
Vraag		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Met welke van de onderstaande organisaties/instaties heeft uw vereniging het afgelopen jaar (seizoen) samengewerkt?	Gemeente (als samenwerkingspartner ir	7	6	3		1		1	2		2
	Andere sportvereniging(en)	4	3	3	3	3	2	2	1	2	1
	School of brede scholen (basis- of voortg	4	2	1	1	1		1		1	
	Naschoolse opvang	1		1							
	Jeugdorganisaties (jeugd- en jongerenw	1					1	1			
	Buurt/ wijk/ welzijnsorganisatie (buurth	1	2	1	1	1	2	1			
	Eindhovense Sportraad	7	8	3	3			3		1	3
	Sportservice Noord-Brabant										
	Jeugdsportfonds Eindhoven		2								
	Stichting Leergeld Eindhoven		1								1
	(Sport)fysiotherapeut/ huisartsen/ zorgi		1	1							
	Sportbond	8	2	1	1		1		1		2
	Sportschool/ fitnesscentrum		1								
	GGD										
	Bedrijven			1		1					
	Commerciële dienstverlener (accountan		1			1					
	Andere instantie(s) namelijk				2	1		1			
Met welke van de onderstaande organisati... - Geen enkele vereniging/ organisatie/ instantie											
	Nee	9	8	6	4	4	3	3	2	2	3
	Ja	1	1	3	2	1	1		1	1	
Wat voor soort sportverenigingen zijn dat?											
	Eigen sport	3	3	1	3	2	2	2	1	1	1
	Andere sport			2		1				1	
	Beide	1									
Op welke wijze werkt u samen met een andere vereniging?	We hebben af en toe overleg en wisselen ervaringen uit (voorzitters en soms andere leden van het bestuur)	4	3	2	3	1	1	2	1	1	1
	We hebben echte samenwerkingsverbanden met andere verenigingen op het gebied van training geven en			1	1					1	
	We hebben echte samenwerkingsverbanden met andere verenigingen op het gebied van gezamenlijke inkoop, gezamenlijke administratie, samen opzetten van een scheidsrechtercursus, etc				1						
	We delen een multifunctionele accommodatie met andere verenigingen		1	1		1					
	We hebben een gezamenlijk bestuur met een andere vereniging										
	We zijn gefuseerd met een andere vereniging										
	Overig, namelijk	1				1	1				
Met wat voor type scholen is er samenwerking?	Basisscholen (ook wel: lagere school)	4	2	1	1	1		1		1	
	Scholen in het voortgezet onderwijs (vmbo, havo, vwo etc)	1	1		1	1				1	
	Scholen voor Speciaal Onderwijs										
	Scholen voor beroepsvoorbereidende educatie (ROC's, mbo-instellingen)										
	LOOT-scholen										
Welke overwegingen spelen voor de vereniging mee om met scholen samen te werken?	Levert nieuwe leden op	3	2	1		1		1		1	
	Levert inkomsten op die de vereniging goed kan gebruiken									1	
	Is onderdeel van subsidie afspraken met gemeente	1									
	Is in het algemeen goede PR voor de vereniging	2			1	1		1			
	Zien we als de maatschappelijke taak van de vereniging	2	2	1	1						
	Andere overweging, namelijk										
Maakt uw vereniging gebruik van een buitensportaccommodatie?											
	Ja	10	8						3	2	
	Nee		1	9	6	5	4	3		1	3
Wordt deze accommodatie ook door andere partijen dan uw vereniging gebruikt?											
	Ja	3	8						3	2	
	Nee	7									
Welke partijen maken gebruik van de accommodatie?	Scholen	1	3						1		
	Andere sportverenigingen	1	6						2	2	
	Individen	3	2						2	1	
	Anders, namelijk		1								
In welke mate is er toezicht geregeld op de accommodatie om de diverse partijen aan de afspraken te laten houden?											
	zeer goed		1								
	goed								1	1	
	voldoende	1							2	1	
	matig	2	5								
	slecht		2								
Hoe vaak wordt u geconfronteerd met diefstal en/of vernieling aan het sportpark en/of uw clubbeigendommen?											
	Nooit	1							1	2	
	Zelden (1 of 2 keer per jaar)	4	2						1		
	Enkele keren per jaar	4	3								
	Maandelijks	1	1								
	Wekelijks		2								
Hoe tevreden bent u in het algemeen over de opvolging/afhandeling van diefstal en/of vernieling aan het sportpark door de gemeente?											
	Zeer ontevreden		1								
	Ontevreden		1								
	Neutraal	3	4						1		
	Tevreden	3									
	Zeetevreden	1									
	n.v.t.	2	2						1		

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
Vraag		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Hoe tevreden bent u in het algemeen over de opvolging/afhandeling van diefstal en/of vernieling aan het sportpark door de politie?											
	Zeer ontevreden		3								
	Ontevreden	1									
	Neutraal	4	2								
	Tevreden	1	1								
	Zeer tevreden										
	n.v.t.	3	2						2		
Sportverenigingen zijn er om hun leden leuk te laten sporten en niet meer dan dat											
	(Helemaal) oneens	3	4	4	1	1	1	1	3	1	2
	Neutraal	3	1	2	5	1		2		2	1
	(Helemaal) eens	4	4	3		3	3				
Sportverenigingen hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid											
	(Helemaal) oneens	1	1	1							
	Neutraal	2		2	1	1				1	
	(Helemaal) eens	7	8	6	5	4	4	3	3	2	3
Overgewicht tegengaan is niet een taak van sportverenigingen											
	(Helemaal) oneens	3	2	3					1		
	Neutraal	2	2	1	3	2	3	2			3
	(Helemaal) eens	5	5	5	3	3	1	1	2	3	
Sportverenigingen zouden mensen moeten stimuleren om meer te gaan bewegen											
	(Helemaal) oneens	1		1							
	Neutraal	3	5	3	3	4	2	1	1		2
	(Helemaal) eens	6	4	5	3	1	2	2	2	3	1
Sportiviteit en respect moeten expliciete aandacht hebben in de vereniging											
	(Helemaal) oneens										
	Neutraal	1		2	1						
	(Helemaal) eens	9	9	7	5	5	4	3	3	3	3
Dit is een vereniging van vrijwilligers en dat moet zo blijven											
	(Helemaal) oneens										
	Neutraal	2	4						1	2	
	(Helemaal) eens	8	5	9	6	5	4	3	2	1	3
Meer betaalde krachten zou de vereniging ten goede komen											
	(Helemaal) oneens	5	2	7	5	5	4	3	3	1	2
	Neutraal	5	4	1	1					1	1
	(Helemaal) eens		3	1						1	
We willen het komende seizoen meer betaalde krachten aanstellen											
	(Helemaal) oneens	9	6	9	6	5	4	3	3	2	3
	Neutraal	1	1							1	
	(Helemaal) eens		2								
Is de contributie het afgelopen jaar (seizoen) verhoogd?											
	Ja	8	5	3	1		1		1	1	2
	Nee	1	4	6	5	5	3	3	2	2	1
Hoe beschrijft u de financiële positie van de vereniging?											
	Zorgwekkend		1	1							
	Minder gezond	1		1				2			1
	Redelijk	5	4	1	1	3	1		1	1	
	Gezond	3	4	5	4	1	3	1	1	2	2
	Zeer gezond			1	1	1			1		
Wat voor soorten lidmaatschappen/contributies kent uw vereniging?											
	Lidmaatschap voor trainen en wedstrijden		4	7	2	4	2	1	2	1	2
	Lidmaatschap voor alleen trainen	1	2	5	2	3		1			2
	scheidsrechter, commissielid, bestuurslid)		6	2							1
	Lidmaatschap voor studenten	6		1	2					1	
	Tijdelijk lidmaatschap	2									
	Lidmaatschap in strippenkaartvorm					1					
	Donateur	4	5	1	2	2		2	2	2	1
	Jeugdlid	8	7	1	3	1	1	1		1	1
	Senioren	8	8	1	3	1	1			2	1
	Licentiehouder		1						2	1	
	Gezinslidmaatschap	4	1		1			2		1	
	Anders, namelijk	1	2	3	2		1	1			2

		Tennis	Voetbal	Volleybal	Badminton	Tafeltennis	Bridge	Duik- en onderwatersport	Jeu des Boules / Pétanque	Kanosport	Zwemmen
		Aantal n=10	Aantal n=9	Aantal n=9	Aantal n=6	Aantal n=5	Aantal n=4	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3	Aantal n=3
Vraag											
Aantal Sportende leden	gemiddeld	640	620	97	62	29	69	116	60	36	349
Aantal Niet-sportende leden	gemiddeld	57	153	6	3	0	1	4	1	11	43
Aantal Donateurs	gemiddeld	12	14	8	17	3	.	1	2	2	4
Totaal aantal Leden	gemiddeld	748	785	117	72	36	83	120	61	49	546
Ontwikkeling ledentallen afgelopen seizoen (absolute aantallen)	gemiddeld	-2	12	6	15	2	-3	2	-1	1	-7
Percentage verwachte ledengroei	gemiddeld	36	25	36	28	22	50	29	33	22	22
Aantal leden 0 t/m 18 jaar	gemiddeld	169	338	34	16	0	1	35	0	12	364
Aantal leden 19 t/m 54 jaar	gemiddeld	381	428	71	49	20	8	77	4	49	89
Aantal leden 55 jaar en ouder	gemiddeld	154	48	15	7	8	60	10	57	9	48
Percentage leden uit Eindhoven	gemiddeld	81	89	91	93	88	85	45	97	61	83
Percentage jeugdleden uit Eindhoven	gemiddeld	82	83	65	79	60	100	44	.	21	85
Percentage leden deelname officiële competitie	gemiddeld	23	80	68	24	63	50	0	21	12	13
Aantal trainers actief afgelopen seizoen	gemiddeld	3	37	6	2	3	1	8	2	4	28
Aantal vrijwilligers zonder vrijwilligersvergoeding	gemiddeld	56	69	32	6	11	9	30	9	5	53
Aantal vrijwilligers met een vrijwilligersvergoeding	gemiddeld	2	14	4	1	0	0	5	0	2	3
Aantal betaalde medewerkers	gemiddeld	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal medewerkers	gemiddeld	63	104	36	6	14	9	35	9	8	80
Gemiddelde contributie per lidmaatschapsvorm in Euro's	gemiddeld										
Jeugdleden (7 jaar en jonger)	gemiddeld	62	57	120	.	.	.	.	.	54	56
Jeugdleden (8 t/m 11 jaar)	gemiddeld	74	95	340	98	.	.	90	.	54	57
Jeugdleden (12 t/m 17 jaar)	gemiddeld	78	108	340	86	40	30	90	.	54	83
Seniorleden (18 t/m 65 jaar)	gemiddeld	125	131	118	88	58	46	165	62	66	104
Seniorleden (66 jaar en ouder)	gemiddeld	137	62	119	86	74	46	180	69	84	87
Wat is naar uw inschatting het aandeel van alcoholische dranken in de omzet van de kantine?	gemiddeld	47	42	.	.	.	.	.	.	.	.
Percentage mannelijke bestuursleden	gemiddeld	61	78	75	40	88	55	71	67	94	24
Percentage vrouwelijke bestuursleden	gemiddeld	30	10	21	40	13	45	29	27	0	71
Percentage vrijstaande bestuursfuncties	gemiddeld	8	12	5	20	0	0	0	7	6	6